

Inspiring Mornings @ UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

09 maart 2017, UGent Campus Coupure

Coupure Links 653, 9000 Ghent, blok A, Academieraadzaal (A0.30)

08u00: Ontvangst met ontbijt

08u15: Welkom door Prof. Guido Van Huylbroeck, promotor UGent-Crelan Leerstoel

08u30: Presentaties door UGent + externe experts & interactieve discussies (+ stemsysteem)

08u30 1. De korte keten in het kort: wat is het al en wat zou het kunnen worden?

Frank Nevens, UGent + Lieta Goethijn, Stad Gent

09u15 2. Overwegingen bij verdienmodellen in de korte keten

Xavier Gellynck, UGent + Benny Van De Velde, CSA Oogstgoed

10u00 3. Proef de korte keten (smaak-sensorische belevingsproef tijdens koffiepauze)

Joachim Schouteten, UGent + Sensolab

10u30 4. Toegankelijkheid door digitalisering van de korte keten

Adrienn Molnar, UGent + Francois de Putter, Avani

11u15 5. Consumentenperceptie van korte keten producten

Wim Verbeke, UGent + Jean-Pierre Roelands, Consulting GCV (ex-Colruyt)

12u00: Afronding + resultaten en toelichting smaakproef.

In samenwerking met de UGent-Crelan Leerstoel voor landbouwinnovatie

Meer info: info.crelanleerstoel@ugent.be

Volg ons op of @Agro2Be

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

Gent, 09 maart 2017

I. De korte keten in het kort: wat is het al en wat zou het kunnen worden?

De korte keten in het kort: wat is het al en wat zou het kunnen worden?

Lieta Goethijn

Stad Gent, Dienst Milieu en klimaat

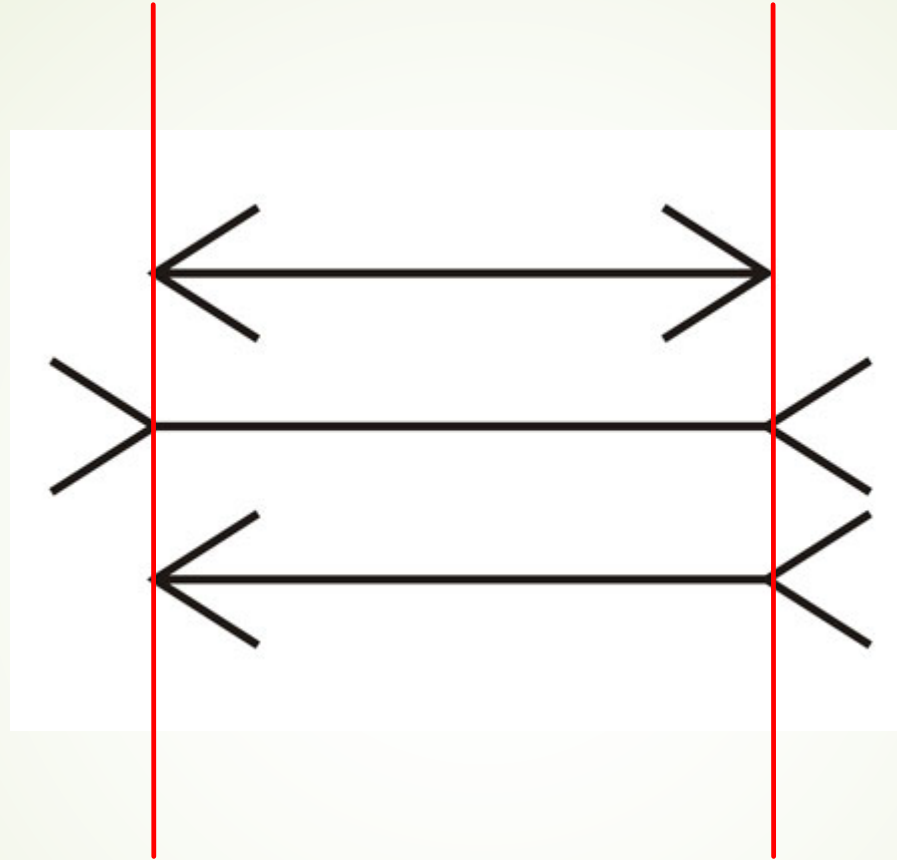
Frank Nevens

UGent, Faculteit van de Bio-ingenieurswetenschappen

Inspiring Mornings @ UGent FBW

Succesvol innoveren en investeren in de korte keten, 9 maart 2017

In samenwerking met de UGent-Crelan Leerstoel voor landbouwinnovatie

Kort = 'in the eye of the beholder'

Kort, korter, kortst,...

Lokaal in de
supermarkt

Thuisverkoop

Boerenmarkt

Voedselteam

CSA

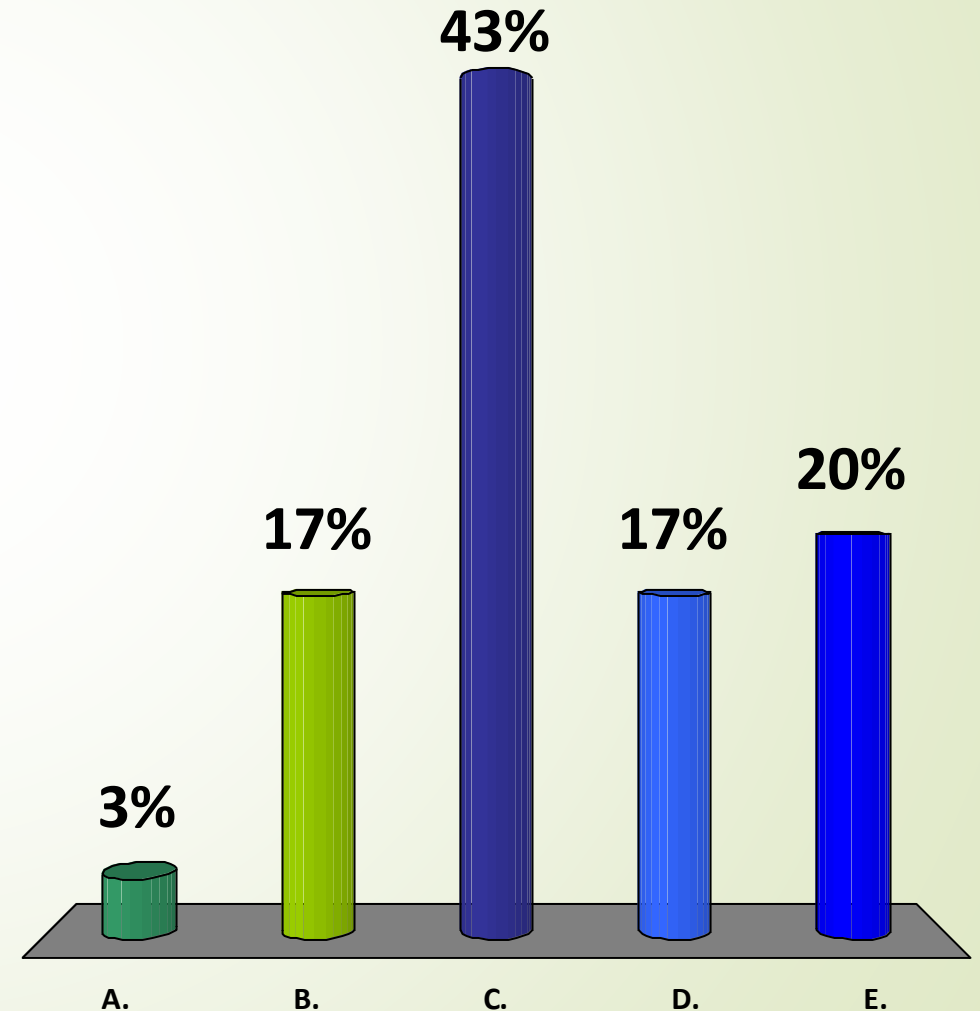
Moestuin

Er is niet zoiets als 'de' korte keten

Wanneer zou u spreken over 'korte-keten-voeding'?

Als de afstand van productie tot consumptie kleiner is dan:

- A. 10 km.
- B. 20 km.
- C. 50 km.
- D. 100 km.
- E. 400 km.

'Kort'

als antwoord op

'lang'

en dus ...

Systeem onder druk...

Klimaat-issuе (voedselkilometers)
Leefbaarheid lokale landbouw(er)
Kritische consument/burger
Vervreemding van voeding

...

Open, vrije wereldmarkt
Intensieve producties
Voedsel als commodity
Efficiëntie-gestuurd
Schaalvoordelen
'Industrieel'

...

Kort gaat over meer dan 'kilometers'

Geografische afstand

en/of

Aantal intermediairen/intermediaire bewerkingen

en/of

Relationele nabijheid

en/of

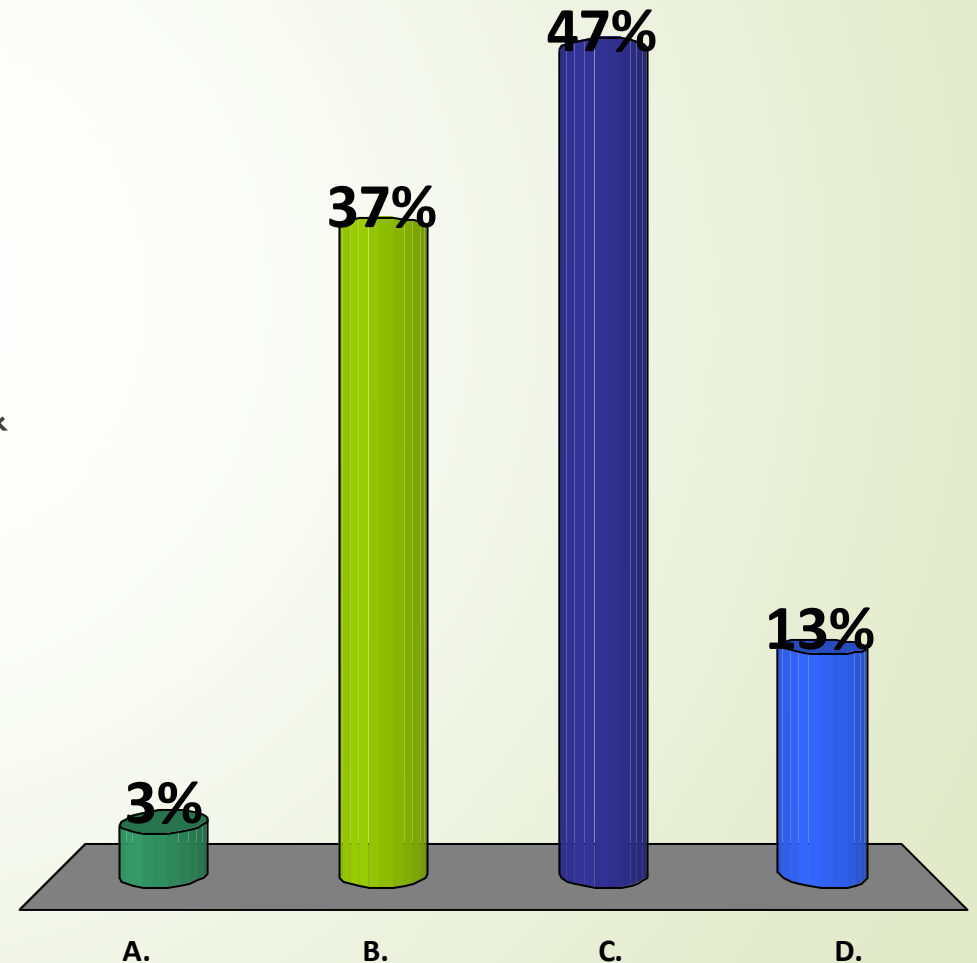
Tijd

't is maar hoe je het bekijkt....

Welke dimensie is volgens u de belangrijkste als het gaat over het 'kort' zijn van een voedselketen?

- A. Geografische afstand (km).
- B. Aantal intermediairen /
intermediaire bewerkingen.
- C. Betrokkenheid consument &
zeggenschap producent.
- D. Tijd.

Home > Nieuws > Hoe kunnen steden serieus investeren in stadslandbouw?

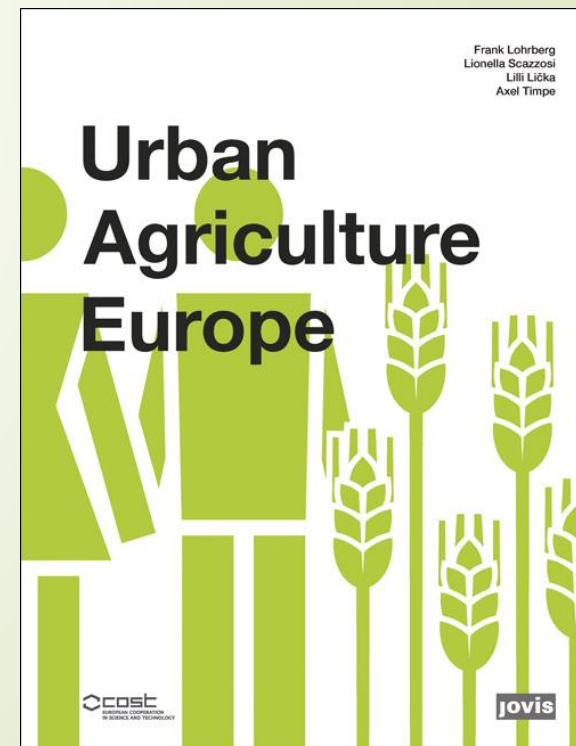

28.07.2015 **Hoe kunnen steden serieus investeren in stadslandbouw?**

Ondanks de toegenomen aandacht van de meeste stadsbesturen voor stadslandbouw, staan plaatselijke initiatieven vaak voor meerdere uitdagingen qua organisatie en regelgeving. Om deze problematiek aan te kaarten en de meerwaarde van stadslandbouwprojecten correct te bepalen, namen landbouweconomen van de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen aan de Universiteit Gent deel aan een Europees onderzoeksproject. Daarin schreven ze enkele aanbevelingen voor stadsbesturen en concluderen ze dat de meerwaarde van stadslandbouw afhankelijk is van de specifieke ecologische-, sociale- en economische behoeften van elke stad.

Het
'fenomeen'
stadslandbouw

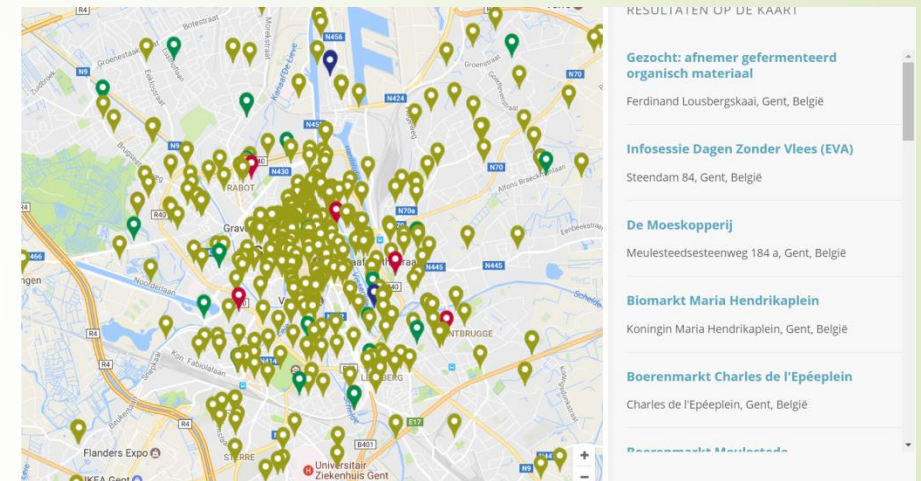
Gent en Garde

- Een zichtbare, kortere voedselketen
- Een duurzame productie en consumptie van voeding
- De creatie van sociale meerwaarde rond voedingsinitiatieven
- Voedselverlies vermijden
- Voedselafval maximaal hergebruiken als grondstof

Ken de producent

- Het verhaal achter het product
- Storytelling

Een meer toegankelijke afzetmarkt voor lokale producten

- Verkoop faciliteren
- Ondernemers ondersteunen
- Tijd voor opschaling!

Korte Keten Wedstrijd

Innovatieve projecten ondersteunen die de korte keten tussen Gentse consumenten en lokale voedselproducenten versterken.

- duurzame logistiek
- 15 000 euro
- Winnaars:
  - 2014: Vlees van Gent (vzw De Grazer), puur Gent op je bord (Vooruit)
  - 2015: Aquaponics (urban smart farm)
  - 2016: Koken met kansen (Eva vzw + soepcafé Dampkring), Voedselteams @home (voedselteams)

Tijd voor opschaling!

- Kleine initiatieven, gericht op de individuele consument
- Potentiële afzetmarkt bij horeca, retail, grootkeukens
- Waar zitten de drempels?
- Pilootproject

Ruimte...

... voor professionele voedselproductie

... voor individuele en gemeenschappelijke
niet- professionele productie

Werkgroep korte keten

- Stad Gent
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Werkgroep Stadslandbouw
- Wervel
- De Vroente
- Beo
- Urban Smart Farm
- Buurderij
- Voedselteams
- Boerenbond
- Landelijke Gilden
- Vredeseilanden
- ...

Stad is deelnemer, niet trekker

Werkgroep Korte Ketten

Waar zit de “goesting”

Wie engageert zich, wie trekt

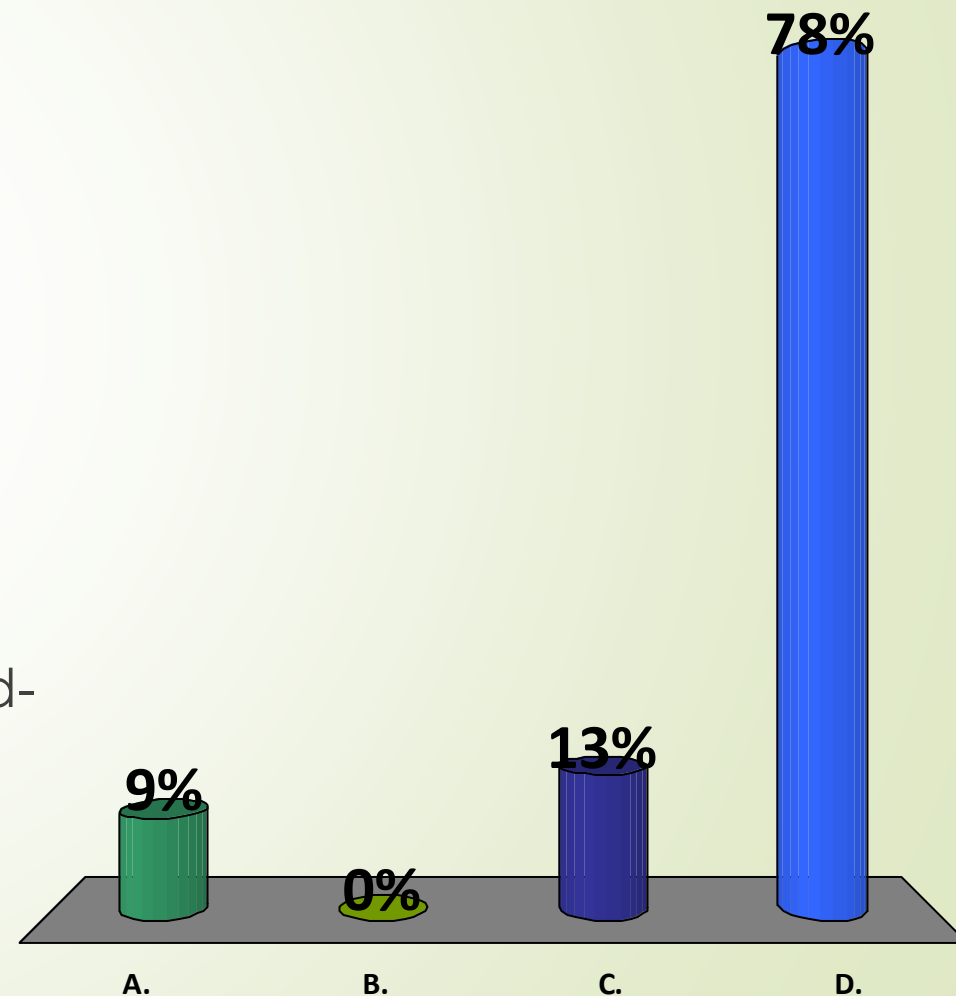
4 subwerkgroepen met eigen dynamiek:

- Zichtbaarheid van korte keten initiatieven
- Twijfelende boeren
- Leegstaande serres
- Schoolmaaltijden

Wat kunnen we op korte termijn verwezenlijken?

Is stadslandbouw volgens u een 'fenomeen' met mogelijk grote betekenis?

- A. Nee, het zal beperkt blijven.
- B. Nee, het is een tijdelijke hype.
- C. Ja, in de toekomst wordt voeding van/voor de stad ook geproduceerd in de stad.
- D. Ja, het is belangrijk, maar vooral als hefboom voor korte keten plattelandstad (stads-verbonden landbouw).

‘Kort’

als antwoord op
volwaardig ?

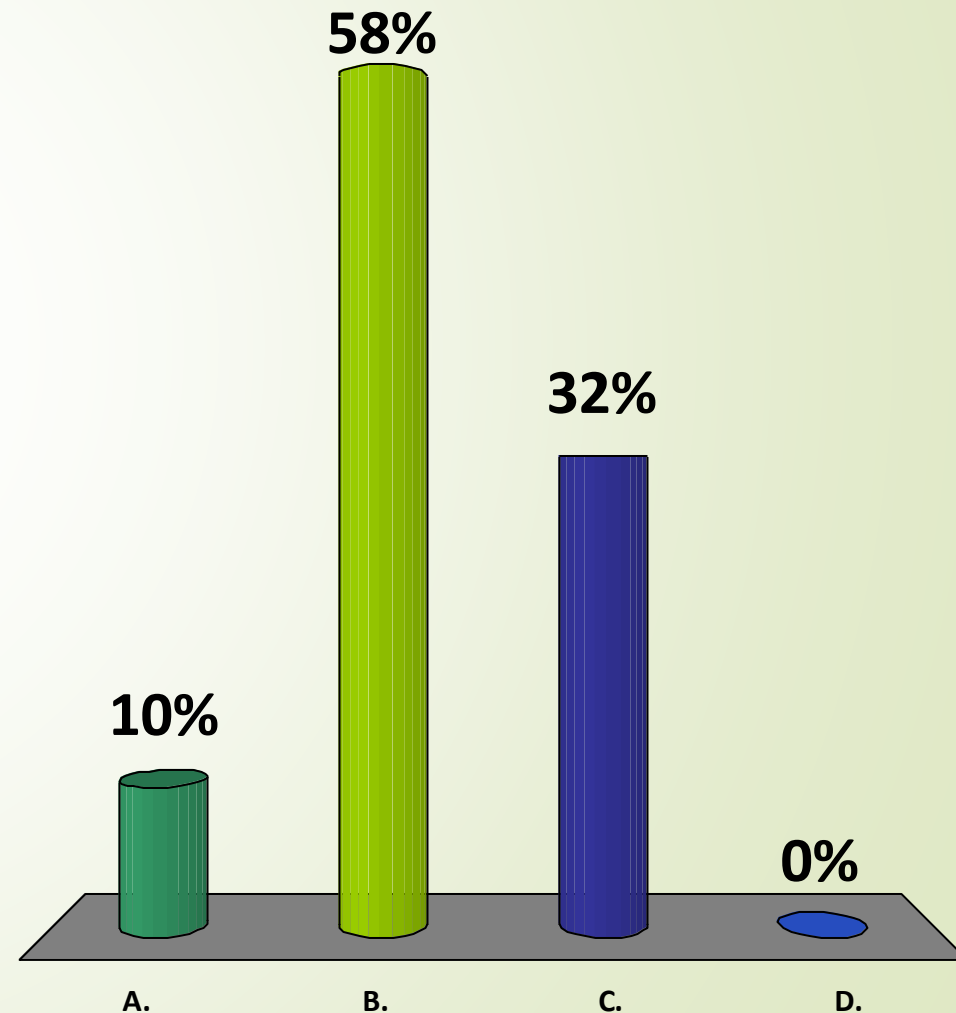
‘lang’

- anekdotisch
- kleinschalig
- amateuristisch
- versnipperd
- tijdelijke initiatieven

Korte keten is ‘tof’

Zal de korte keten sector doorgroeien naar een volwaardig alternatief voor/naast het 'gangbare lange keten' gebeuren?

- A. Ja, die 'opschaling' zal quasi vanzelf gebeuren.
- B. Ja, maar enkel mits extra ondersteuning.
- C. Nee, het zal een niche blijven.
- D. Nee, het is een tijdelijke hype.

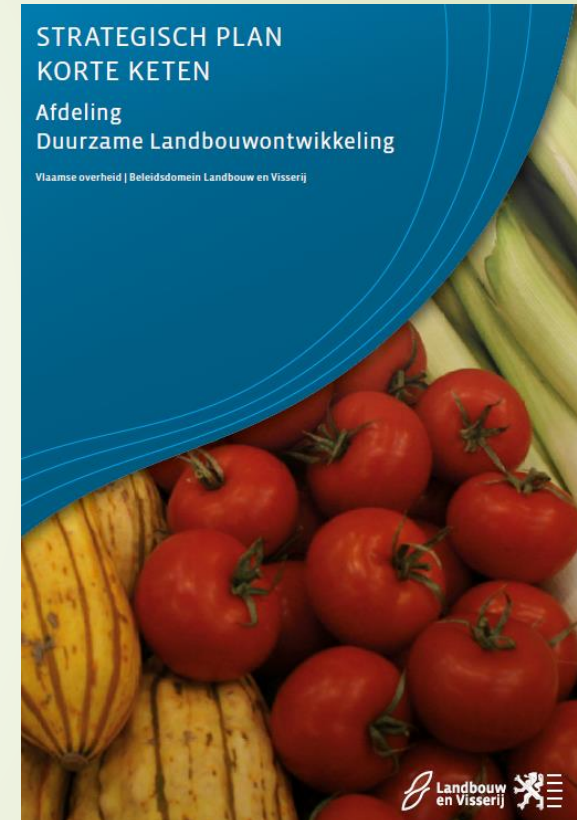
‘Kort’

als antwoord op
volwaardig ?

‘lang’

Nood aan...

- kritieke massa (producenten, consumenten)
- ondersteunende structuren
- professionele organisatie/beheer
- performant, slim, efficiënt logistiek apparaat
- verbinding, verknoping, vernetwerking (food hubbing © 😊)
- samen-werking

Korte keten is ‘tof’ → Korte keten is ‘prof’

Er is potentieel...

- ▶ Producenten

- er zijn er (nog), maar in het 'lang' verhaal vermindert hun aantal
- er staat een nieuwe garde klaar

... maar ze twijfelen

- ▶ Consumenten

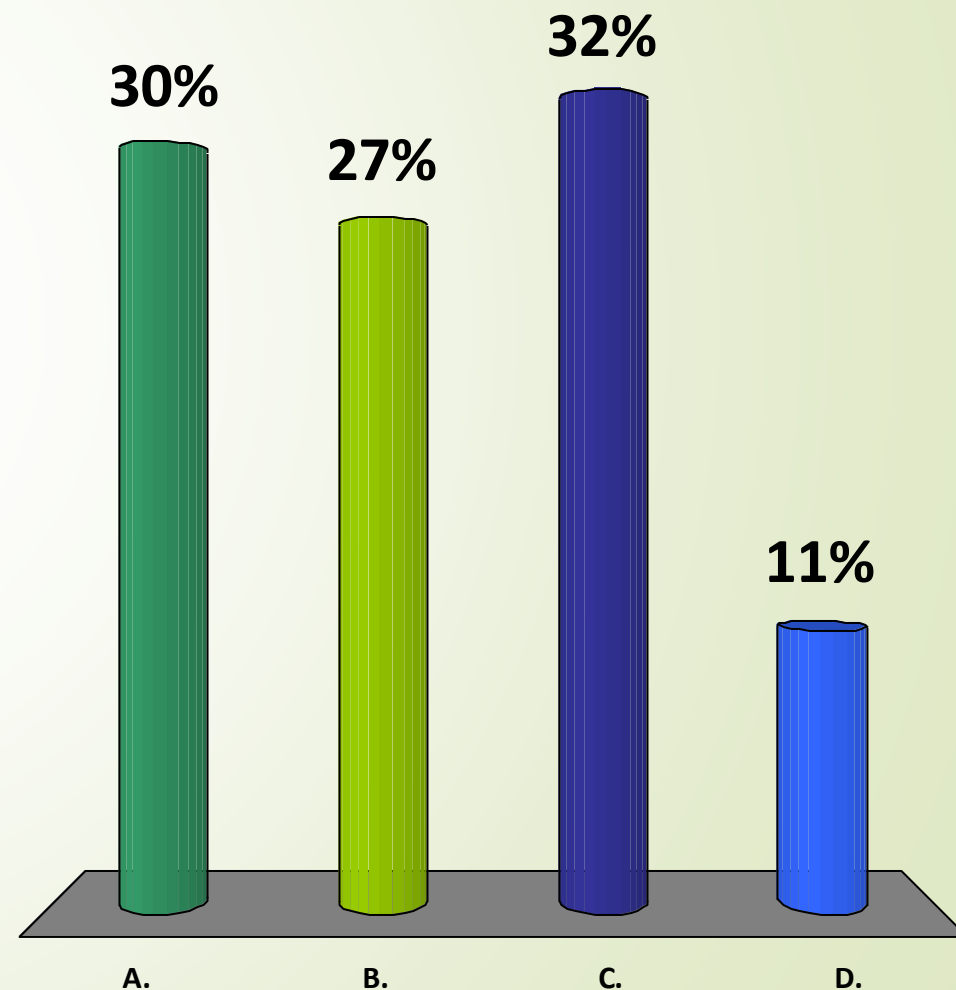
- de markt is nabij (stad)
- de markt is groot ('eters')

... maar ze wordt onvoldoende aangesproken

Is het volgens u een goede optie om te investeren in korte keten initiatieven?

- A. Ja.
- B. Ja, maar het blijft risicovol.
- C. Ja, maar ik verwacht enkel lange-termijn rendement.
- D. Nee.

Is het volgens u een goede optie om te investeren in korte keten initiatieven?

- a) ja
- b) neen
- c) ja, maar ik hou er rekening mee dat het zeer risicovol is
- d) ja, maar ik verwacht slechts op lange termijn rendement

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

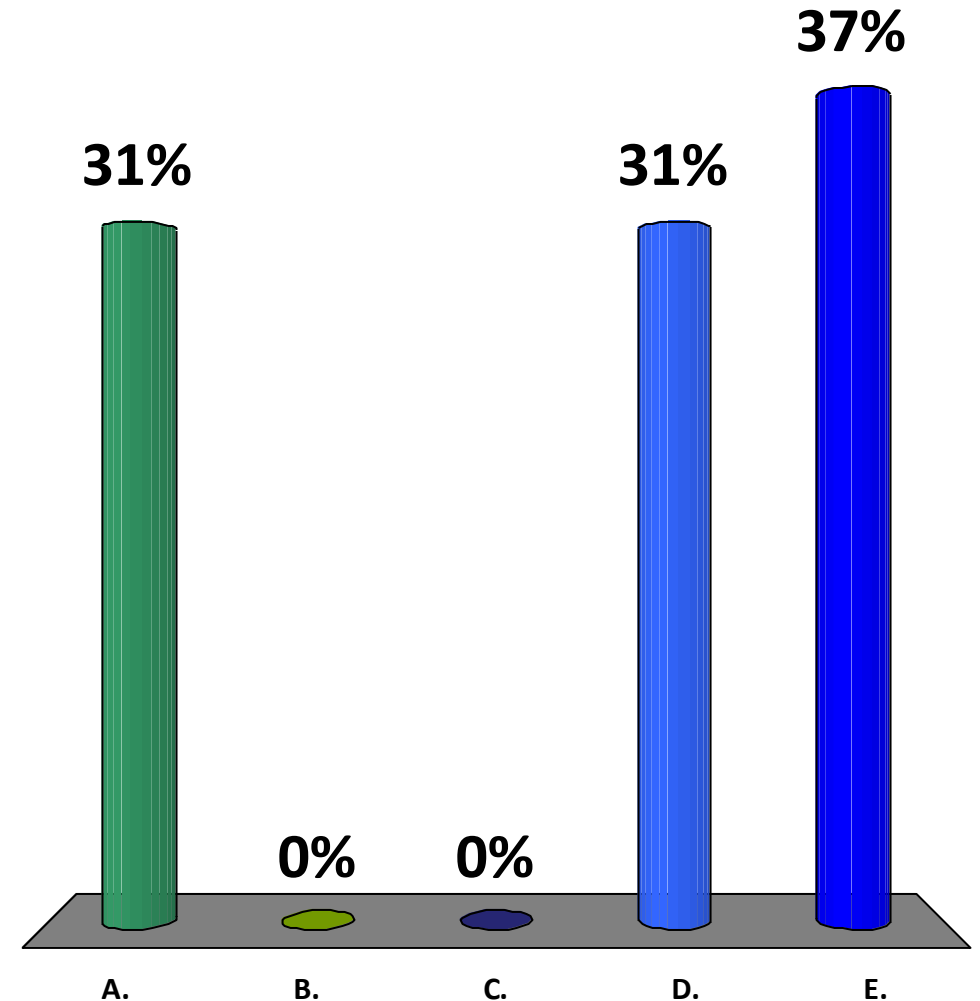
Gent, 09 maart 2017

I. De korte keten in het kort: wat is het al en wat zou het kunnen worden?

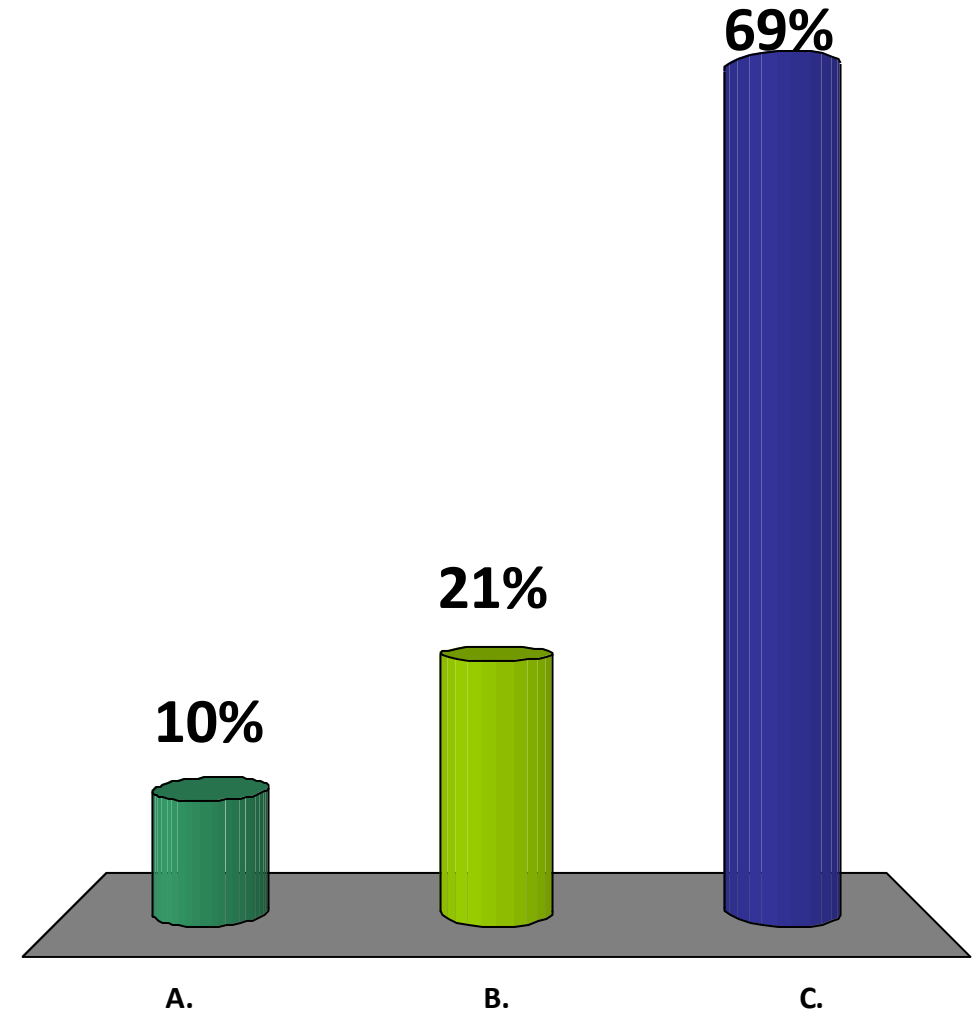
Welke duurzaamheidspeiler zou voorrang moeten krijgen bij korte keten initiatieven?

- A. Het economische.
- B. Het ecologische.
- C. Het sociale.
- D. Hangt af van case tot case.
- E. Allemaal even belangrijk.

Is het meer aangewezen om de conventionele landbouw 1% te 'verkorten' of te vertrekken van radicaal nieuwe korte keten initiatieven?

- A. Conventioneel.
- B. Radicaal.
- C. Beide pistes zijn even belangrijk.

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

Gent, 09 maart 2017

II. Overwegingen bij verdienmodellen in de korte keten

OVERWEGINGEN BIJ VERDIENMODELLEN IN DE KORTE KETEN

Succesvol innoveren en investeren in de korte keten
UGent Campus Coupure, 9 maart 2017

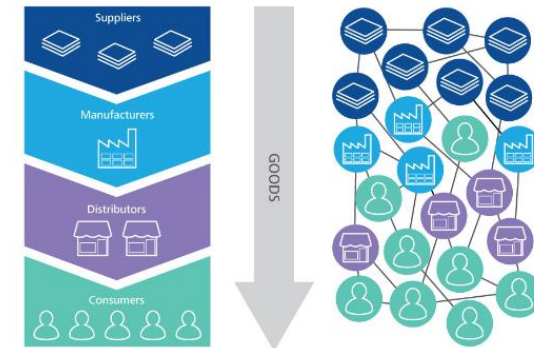

Prof. Dr. Xavier Gellynck & Dr. Evelien Lambrecht
Ghent University, Div. Agri-Food Marketing and Chain Management

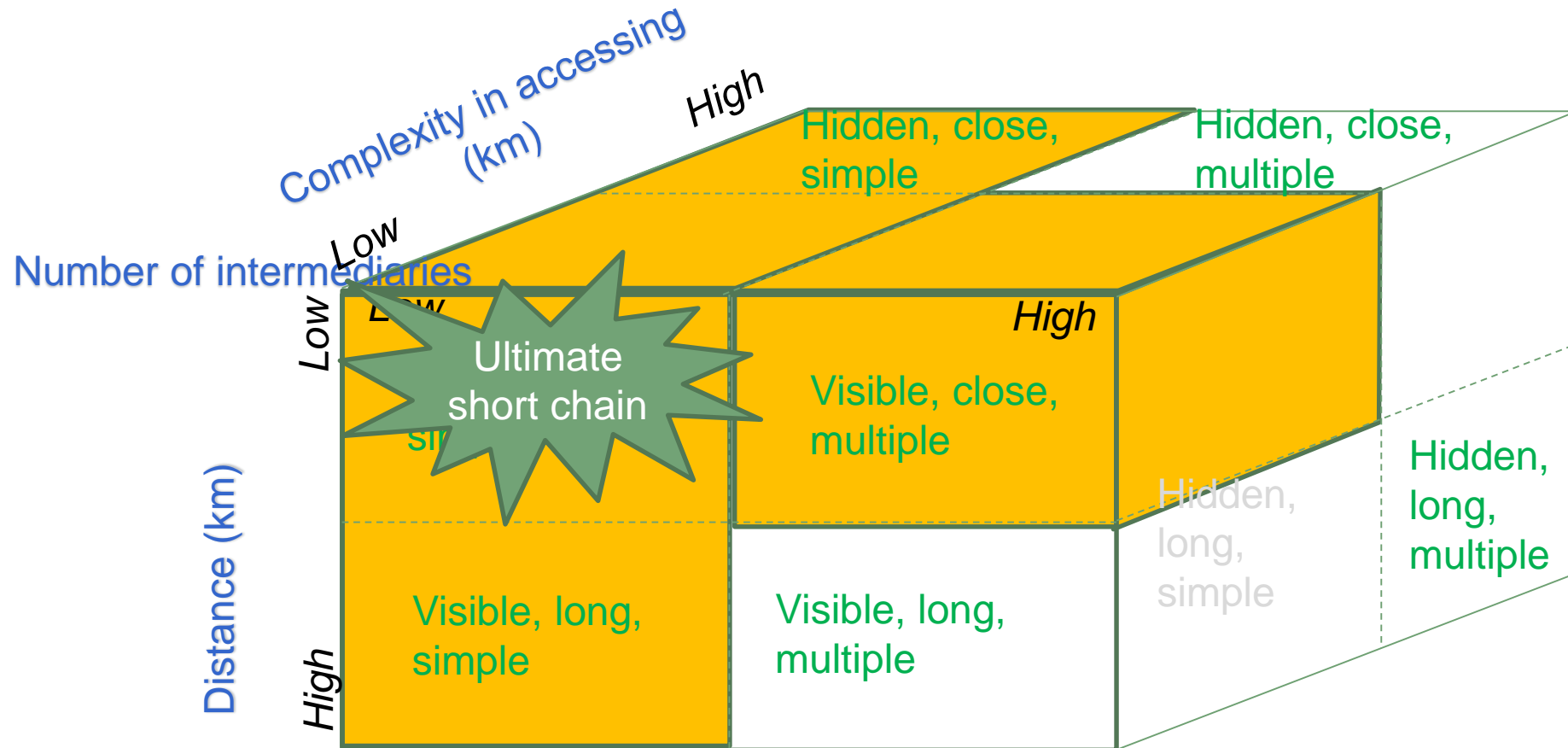
What is a short chain?

3 dimensions

- Distance (long, close)
- Intermediaries (simple, multiple)
- Access: background information, history, point of sales (visible, hidden)

Type of products

- Fresh produce
- Processed products
- Ready to eat meals
- Horeca
- ...

Central role of customer/consumer in business model

- Needs/wants of focal consumer
  - Support local economy
  - More sustainable consumption pattern
  - Authenticity
  - Participate in the local-social network
  - ...

=> translate into value proposition

You're holding a handbook for visionaries, game changers, and challengers striving to defy outmoded business models and design tomorrow's enterprises. It's a book for the...

Business Model Generation

WRITTEN BY

Alexander Osterwalder & Yves Pigneur

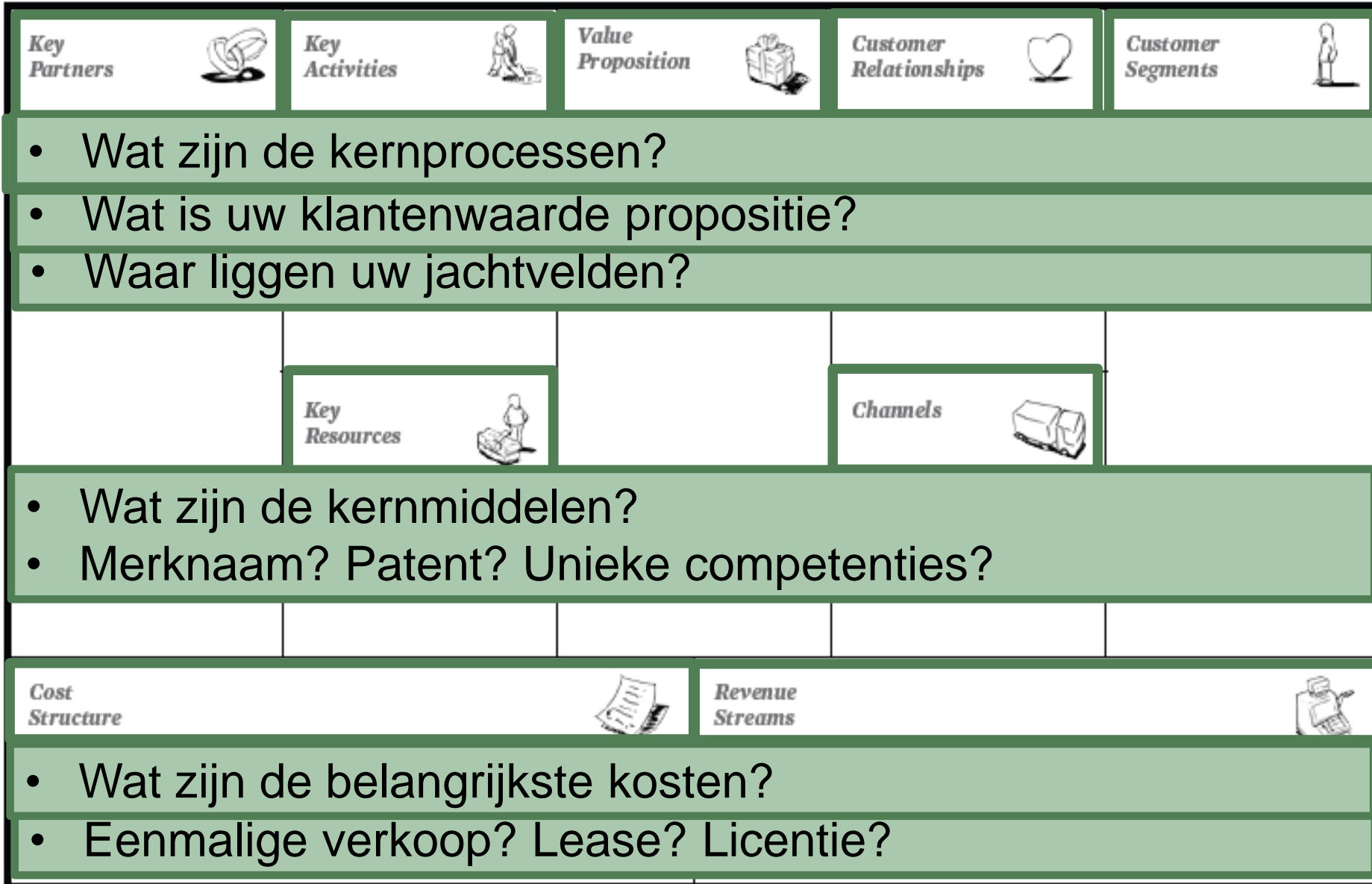
CO-CREATED BY

An amazing crowd of 470 practitioners from 45 countries

DESIGNED BY

Alan Smith, The Movement

PPEN

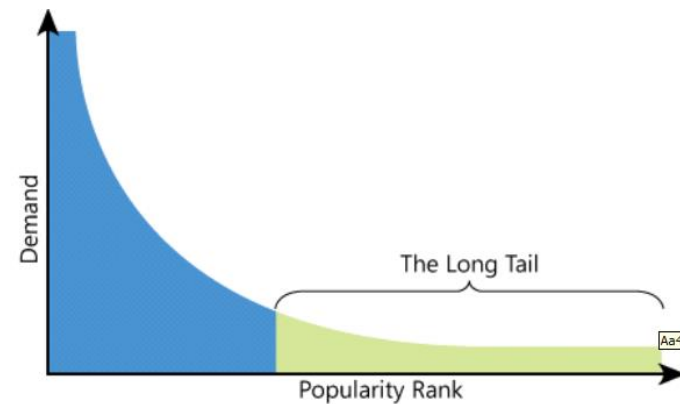

V

Patronen businessmodel

1. Long tail

- Niche x ... = W
- Lage kosten
- Lean

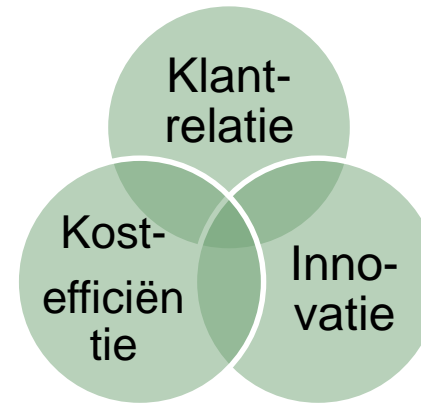
-teelt en verkoop van minder gekende groenten: barbarakruid, warmoes, paksoi, mizuna, winterpostelein, rode biet, eetbare chrysanthe, witte aubergine, peterselie, rucola, rammenas, pastinaak...

Patronen businessmodel

2. Ontbundelde modellen

- Klantrelatiebusiness
- Productinnovatiebusiness
- Infrastructuurbusiness

Klantenrelatie:

restaurants die van uw product kunnen gebruik maken

Productinnovatie:

Brasvar, opstart nieuwe zuivellijn

Infrastructuur:

gericht op efficiëntie, automatisatie

Patronen businessmodel

3. Multisided platforms

Intermediair creëert waarde door klantgroepen samen te brengen

- Vb. Voedselboxen aan de deur geleverd met recept

Patronen businessmodel

4. Open business model

- ▶ Externe partners worden betrokken bij innovatie
- ▶ Delen om te vermenigvuldigen

- ▶ Vb klantwensen nagaan bij ontwikkeling nieuwe rassen

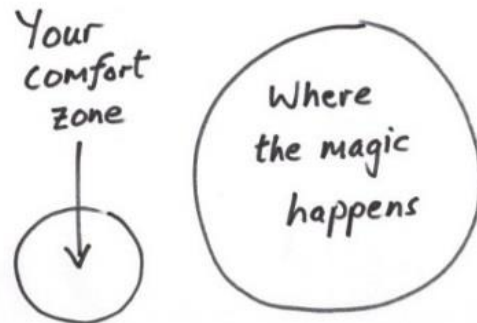

Besluit

1. Kansen voor korte keten initiatieven
2. Nieuwe businessmodellen – verschillende patronen

Stilstaan bij verdienmodel – 1001 mogelijkheden:

- zoek model dat best aansluit bij uw mogelijkheden en noden om zo efficiënt mogelijk klantgericht te produceren

Bedankt voor uw aandacht!

Community Supported Agriculture: Wie, wat, waarom?

Benny Van de Velde
Boer bij CSA Oogstgoed in Gent

Stakeholdermeeting korte keten
Ugent, 9 maart 2017

Wie ben ik?

- Geen boerenzoon → geen grond, geen gebouwen, geen machines
- Op een bepaald moment roept de praktijk.
- Randvoorwaarden zorgen dat ik uitkom bij kleinschalig, groenten, lage investeringsgraad, korte keten, CSA

Wat is CSA?

- Community supported agriculture of landbouw gedragen door de gemeenschap
- Ontstaan in Japan, dan naar VS en dan naar Europa.
- 10 jaar geleden voor het eerst in Vlaanderen
- Ondertussen meer dan 40 CSA-bedrijven

CSA principes

- (Oogst)aandeel **vooraf** betalen. Dat schept inkomenszekerheid.
- Na 3 jaar netto maandloon van 1500€ realiseren = voorwaarde om lid te worden van CSA-netwerk Vlaanderen
→ **we maken onszelf niet wijs**
- Leden dragen mee het risico, maar delen ook in de overvloed
- Maar ook: gemeenschapsvorming (of **klantenbinding**)
  - Oogstfeesten
  - Vrijwilligerswerk
  - Samenwerkdagen

Wat is zelfoogst?

- Wekelijks of tweewekelijks mail met aanbod oogstbare groenten
- Op het veld een krijtbord en vlaggetjes bij de groenten
- Oogstmateriaal (mesjes, spade, riek, etc.) aanwezig op het veld
- 24u/24 en 7d/7
- Neem zelf laarzen en draagtassen mee.
- In het prille voorjaar organiseren we een drietal rondleidingen op het veld
- Groenten van andere twee velden en serre worden in bulk aangeboden op het veld in Gentbrugge

Risico spreiden door diversiteit

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Aardappel				p			o					
Aardappel vroeg				p		o						
Andijvie					z							
Asperge					o	o						
Aubergine			z									
Augurken					z		o	o	o			
Bloemkool				z			o	o	o			
Bonen					z		o	o	o			
Boeren kool	o			z						o	o	o
Broccoli					z	z	o	o	o			
Chinese kool							z	z	o	o		
Courgette					z		o	o	o			
Erwt			z	z		o	o	o				
Kervel			z	z	z/o	z/o	z/o	z/o	o	o		
Knolselder				z					o	o	o	
Rapen				z	z	o	z/o	z/o		o	o	
Koolrabi					z	z/o	z/o		o	o		
Meloen					z			o	o			
Paprika			z				o	o	o			
Pastinaak	o			z	z					o	o	o
Peterselie			z	z	z/o	z/o	z/o	o	o	o	o	o
Pompoen					z			o	o	o		
Postelein						z/o	z/o	z/o	o	o		
Prei	o	o	o	z	z			o	o	o	o	o
Rabarber												
Radis			z	z/o	z/o	z/o	z/o	z/o	z/o	o		
Ramenas						z	z		o	o		
Rode biet				z	z	z		o	o	o		
Rode kool				z						o	o	
Rucola			z	z	z/o	z/o	z/o	z/o	o	o		
Savooikool	o			z						o	o	o
Schorseneren	o			z	z					o	o	o
Selder				z					o	o	o	
Sla				z	z/o	z/o	z/o	z/o	o	o		
Spinazie		z/o	z/o	z/o	z/o	z/o	z/o	z/o	z/o	o	o	
Spruitkool	o		z	z	z					o	o	o
Suikermals					z			o	o			
Tomaten			z				o	o	o	o		
Veldsla	o						z	z	z/o	o	o	o
Venkel						z	z		o	o		
Warmoes				z	z	z/o		o	o	o		
Witloof	o	o			z	z						
Witte kool				z					o	o	o	o
Wortelen		z	z	z	z	z	o	o	o	o	o	
dit jaar												
poten												
zaaien												
oogsten												

De keuze voor korte keten

- Persoonlijk: ik wil weten wie eet van mijn groenten (eergevoel)
- Zakelijk:
  - Boer is prijszetter, in lange keten vooral prijsnemer
  - Band tussen producent en consument, klantenbinding
  - Vertrouwen; begrip bij tegenslag. Je kan uitleggen wat misliep
  - Geld ophalen via cvba is relatief makkelijk

Nadelen?

- CSA en vooral zelfoogst werkt best randstedelijk
→ toegang tot grond moeilijk
- Diverse activiteiten → veel machines, moeilijk te vinden voor onze schaalgrootte
- Manusje-van-alles: dat zijn de meeste boeren, maar bij CSA komt nog een serieuze brok communicatie kijken

Ons bedrijf in cijfers (2017)

- ▣ 3 part-time boeren
- ▣ 360 leden (300 volw. eq.)
- ▣ 1.5 ha groenten buiten, 40 are groenten onder glas, 25 are aardappelen, 1ha graan, 140 fruitbomen, 500 lopende meter bessen, 40 lammeren, 100 legkippen, 300 vleeskippen, 3 varkens, oesterzwammen en shii-takes op hout
- ▣ Jaarabonnement 340€ voor alles behalve vlees (berekening op basis van inkomen!)
- ▣ Omzet 130.000€
- ▣ Geschat maandelijks bruto inkomen van 1800€ per boer.
- ▣ **Geen leningen!** Elk 15.000€ geïnvesteerd in de boerderij.

VRAGEN?
benny@oogstgoed.be

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

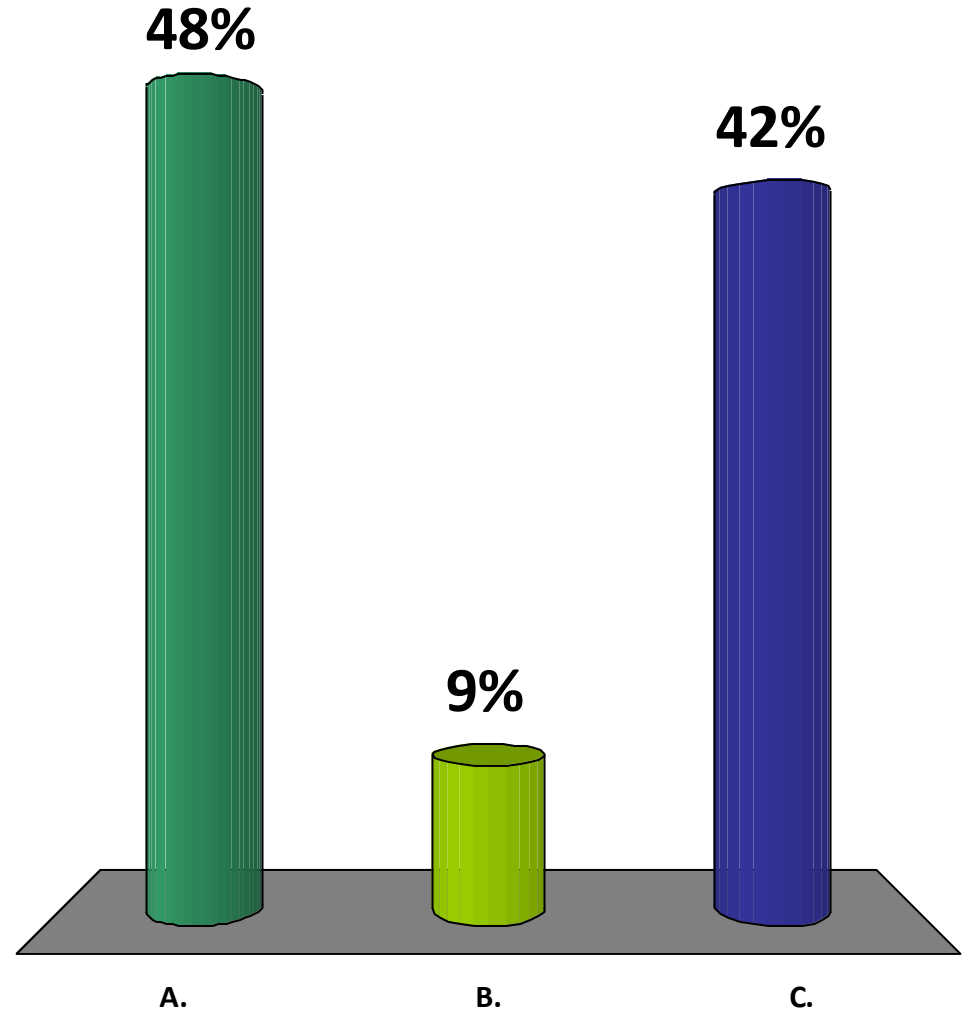
Gent, 09 maart 2017

II. Overwegingen bij verdienmodellen in de korte keten

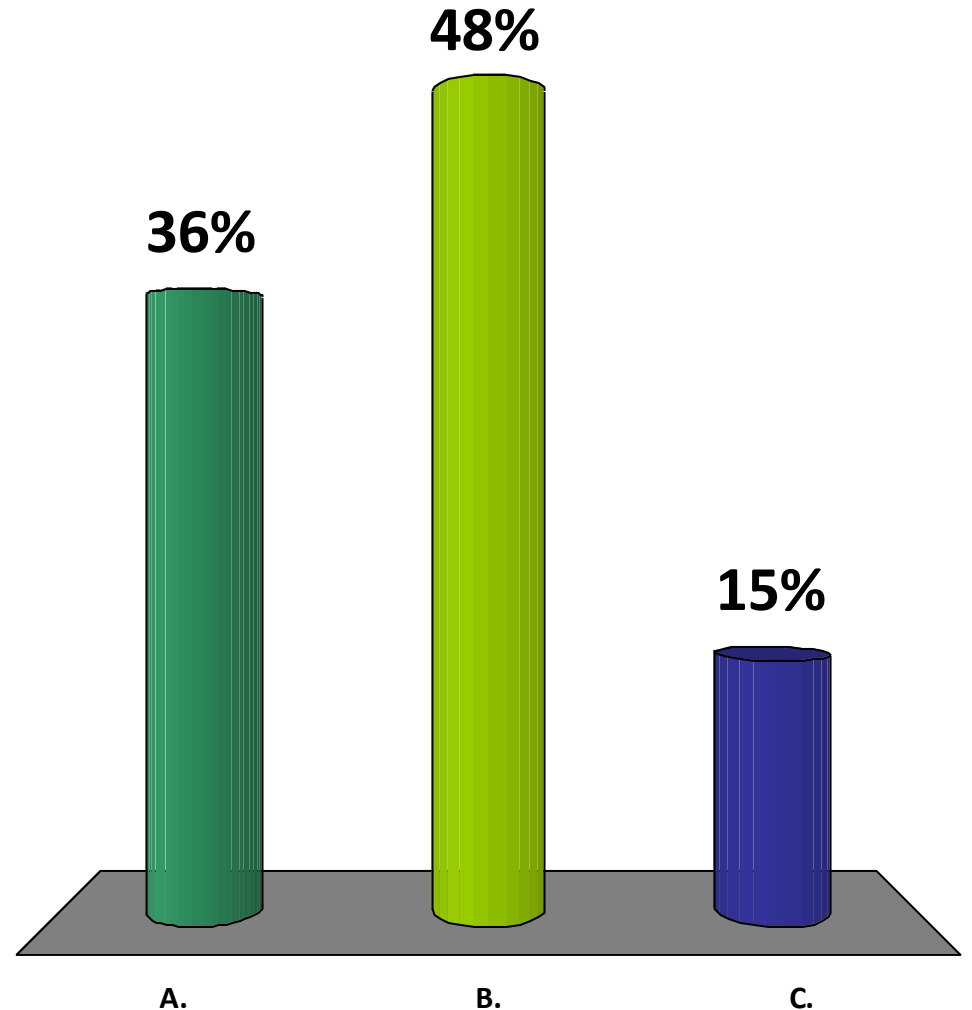
De korte keten zorgt voor een veiliger inkomen voor landbouwers?

- A. Ja.
- B. Nee.
- C. Onder bepaalde voorwaarden.

Kunnen korte keten producten competitief zijn qua prijszetting aan conventionele landbouw producten?

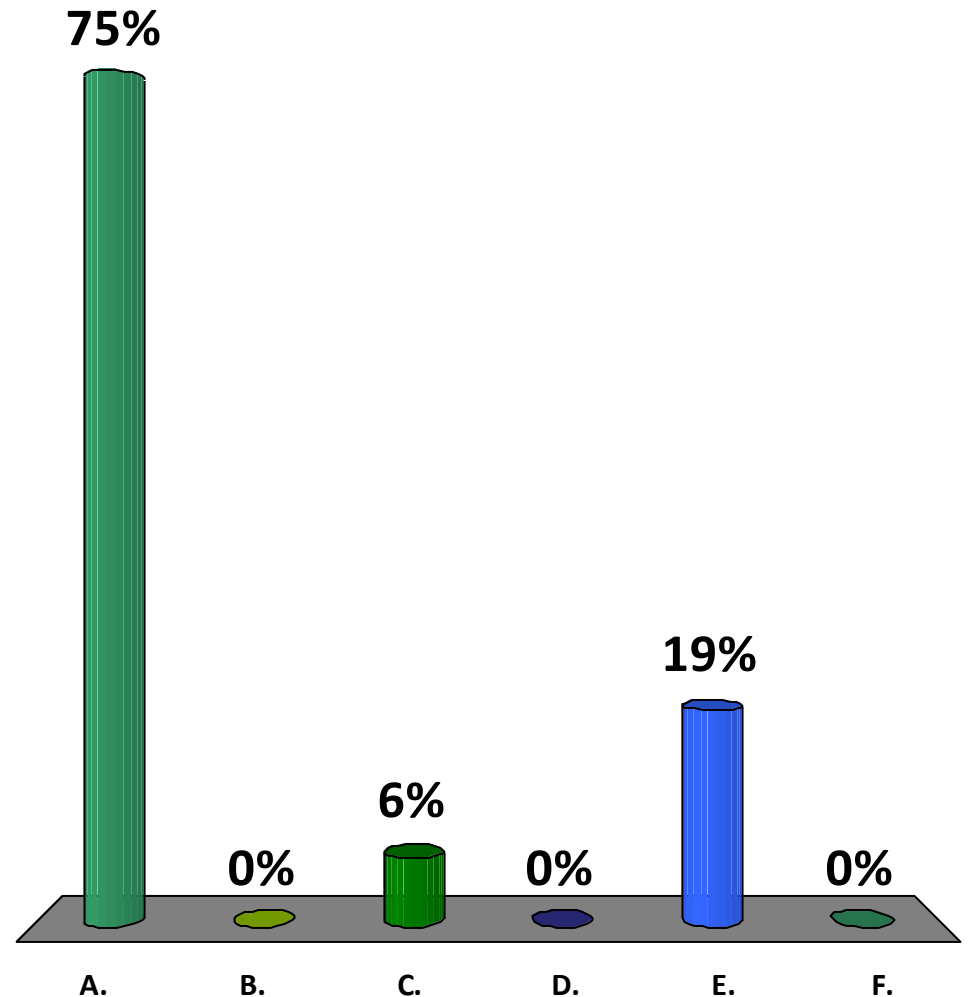
- A. Ja.
- B. Nee, enkel hoger inkomen segment.
- C. Voor sommige producten.

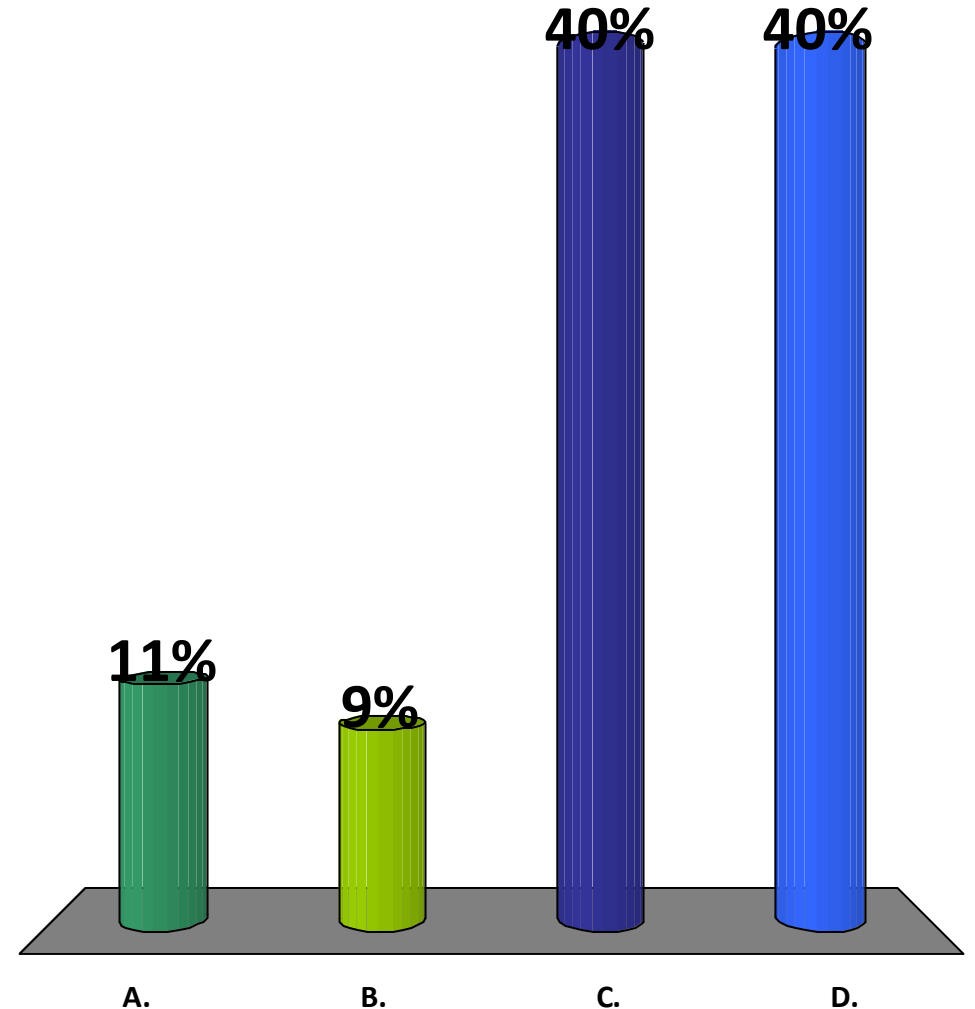
Wie moet opdraaien voor de meerkost van sommige korte keten producten?

- A. De consument.
- B. De landbouwer.
- C. De retailer.
- D. De overheid.
- E. Een combinatie van bovenstaande.
- F. Overige.

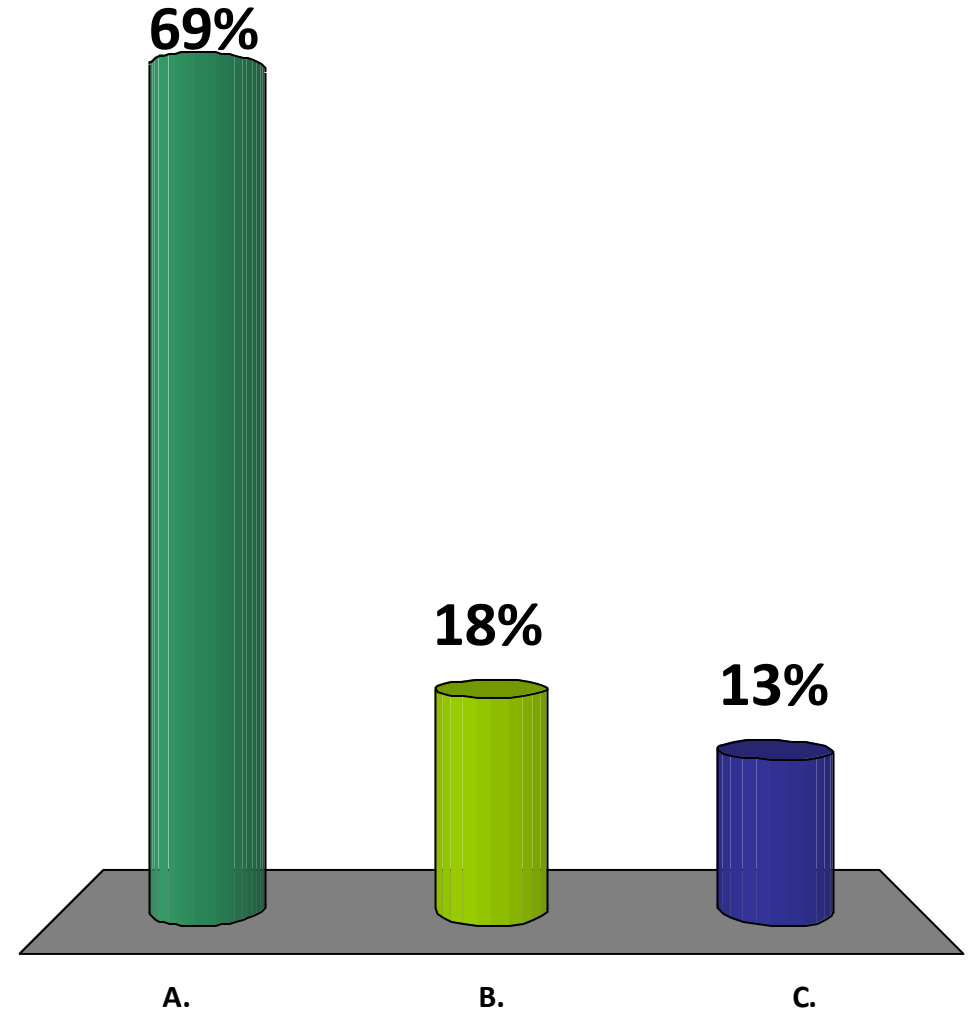
Zijn consumenten bereid om mee te investeren in alle korte keten initiatieven?

- A. Nee.
- B. Ja.
- C. Ja, maar enkel onder bepaalde voorwaarden.
- D. Ja, maar enkel in bepaalde types.

Differentiatie (product,...) is een cruciale voorwaarde voor het slagen van een korte keten concept?

- A. Ja.
- B. Nee.
- C. Soms.

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

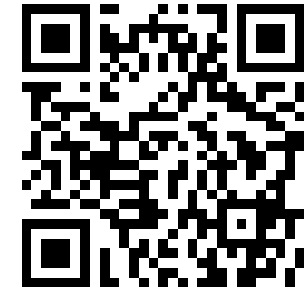
Gent, 09 maart 2017

III. Proef de korte keten (koffiepauze)

Proef de korte keten - Break

- 3 productcategorieën:
  - Speculoos
  - Fruitsap
  - Yoghurt
- Korte ($\pm$ 5min.) illustratieve sensorische test

<http://panel.sensolab.be/eq/r2/xbw77>

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

Gent, 09 maart 2017

IV. Toegankelijkheid door digitalisering van de korte keten

FOODER

HELLO!
APPLICATION & BRAND DESIGN BY **ROLAND MAK**
BRAVURA-GLOBAL

SEE MORE >

<https://readymag.com/u51835473/722327/>

Avani vzw

- Oprichter: François de Putter
- Doel: duurzaam voedselmodel op grote schaal in Vlaanderen
- 3 jaar bezig, kantoor in Gent

START IT
@KBC

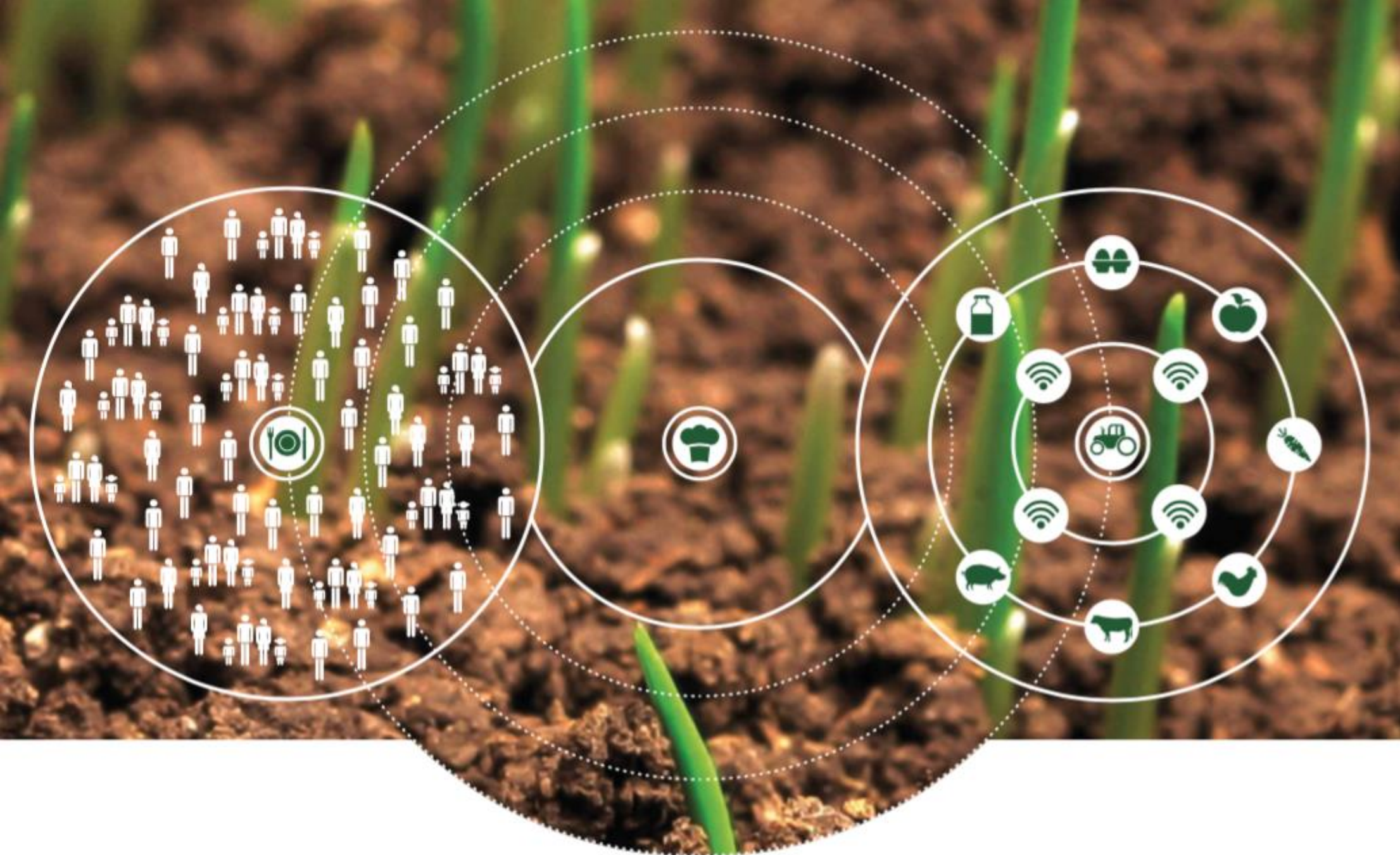

Transitie naar agro-ecologie volgens Avani

- Verduurzaamheidstrajecten
  - kleine en middelgrote landbouwbedrijven
- Circulaire landbouw
  - afval wordt grondstof

Verduurzaamheidstrajecten

Specifieke **parameters** op vlak van duurzaamheid en dierenwelzijn (vb. dieren op stro, buitenlicht- en lucht, vrije uitloop, aanleg natuur,...)

Boeren krijgen **score op 20**.

Hoe hoger de score, hoe hoger de prijs voor hun producten aan de HUB.

→ Geeft boeren de **ruimte en incentive** om geleidelijk aan over te schakelen van gangbaar naar duurzaam

→ Zorgt voor **transparantie en garantie** naar de consument

Circulaire landbouw en duurzaam samenwerken

- ✓ Afval wordt grondstof
- ✓ Gezondere bodem
- ✓ Productievere gewassen
- ✓ Precisiefarming en Smartfarming
- ✓ Lagere ziektedruk op natuurlijke manier
- ✓ Uitwisseling van kennis en eventueel machines en arbeid

Traject

- 2014: Haalbaarheidsstudie duurzame landbouw
- 2015: KBC start-it geworden in Gent
Gespreksrondes overheden en kennisinstellingen
Pilotproject duurzame maaltijdboxen
- 2016: BOEKENBEURS
Community building: Ambassadeurs, petitie, 'Avani Talks'
Vervolg gespreksrondes

Traject

- 2017: Op zoek locatie food hub(s)
IWT verduurzaamheidstrajecten i.s.m. ILVO en KUL
Op zoek naar cofinanciering en partners
- 2018: Verduurzamingstrajecten en samenwerkingsverbanden
toepassen op lokale landbouwbedrijven
- 2019: Werkende hub(s) in Vlaanderen

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

Gent, 09 maart 2017

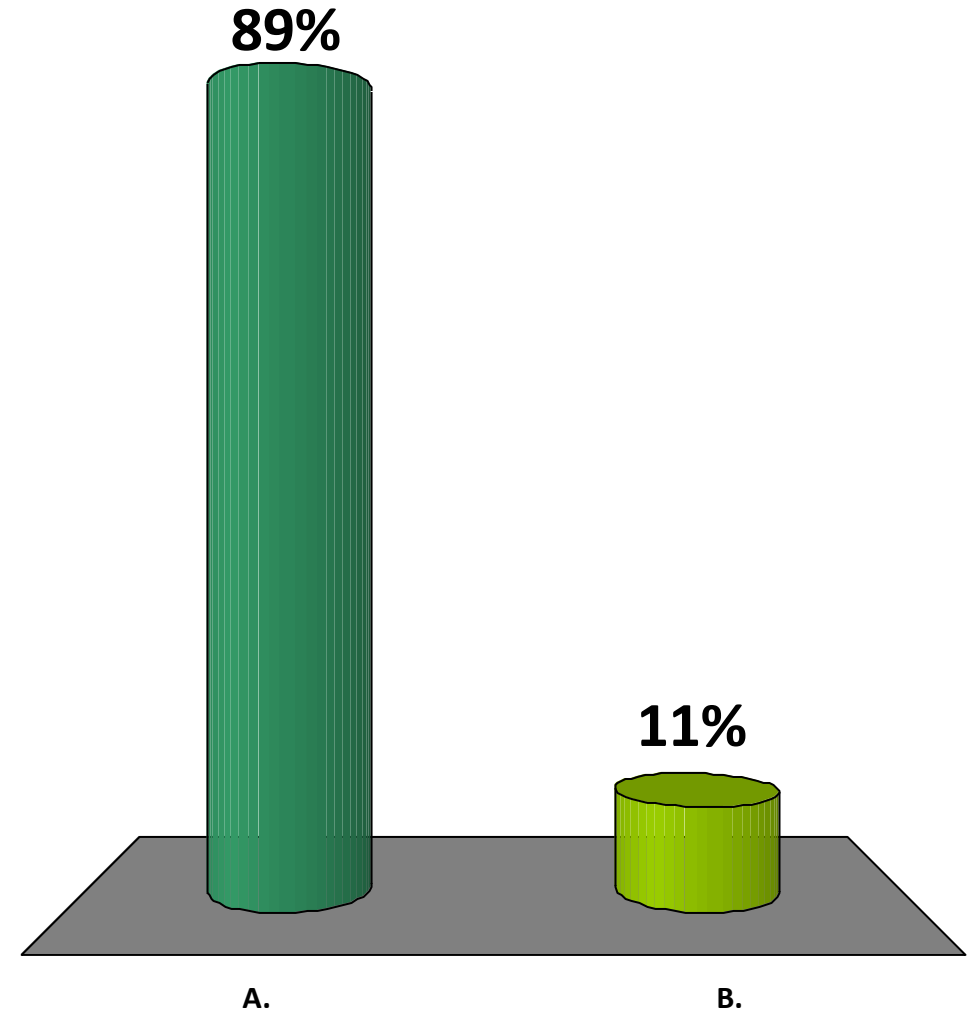
IV. Toegankelijkheid door digitalisering van de korte keten

Er is nog veel marge om de digitalisering van de korte keten te verbeteren?

A. Ja.

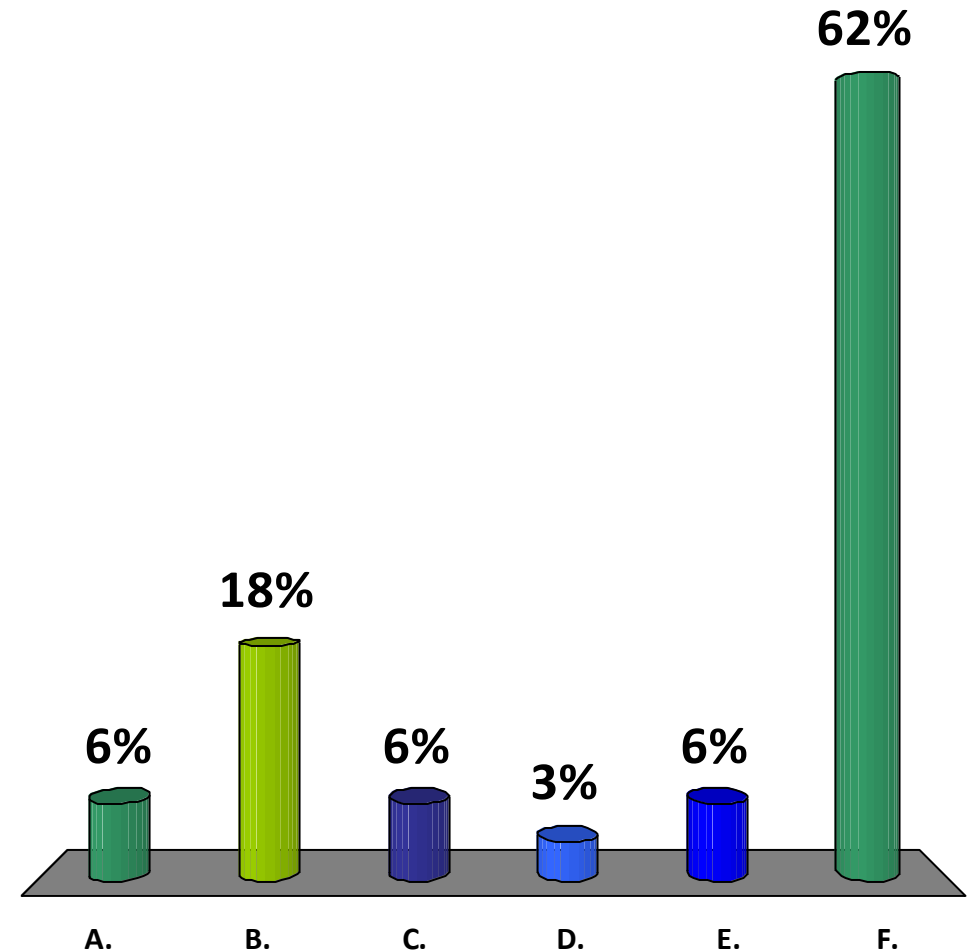
B. Nee.

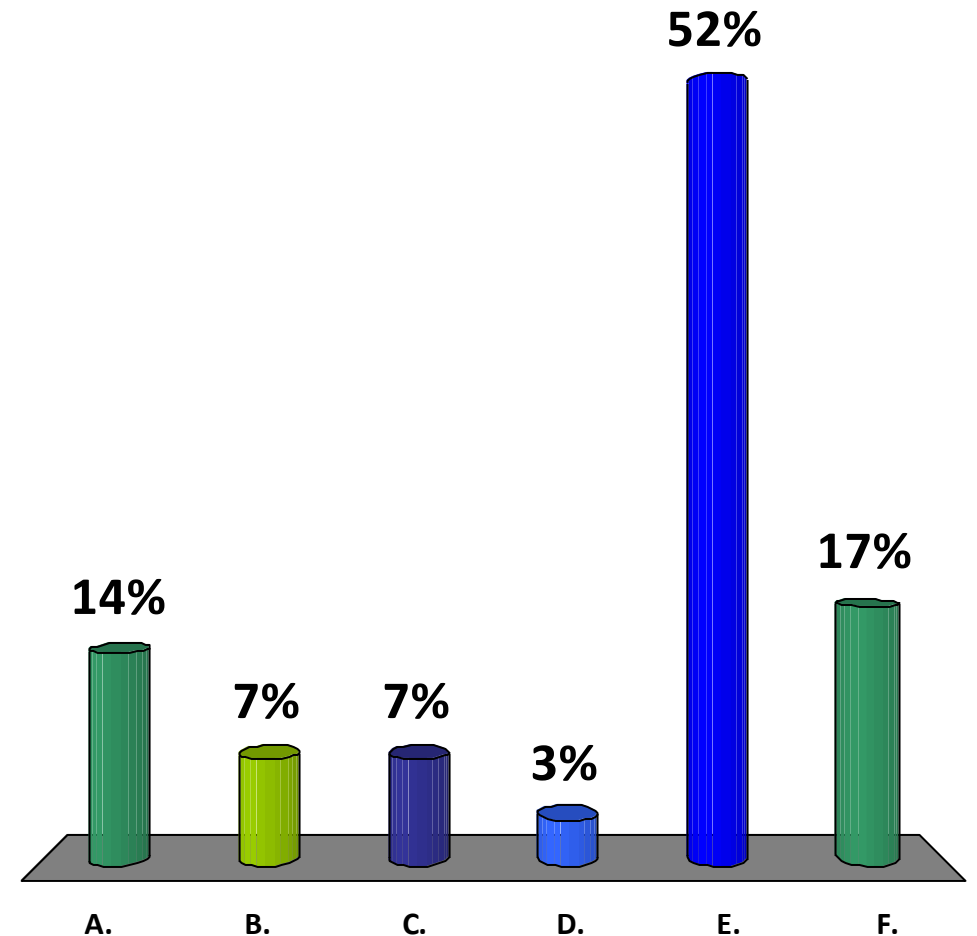
Zoja, wie is best geplaatst om eventuele verbetering te promoten?

- A. De landbouwers zelf.
- B. Private initiatieven.
- C. De retailers.
- D. De overheid.
- E. Middenveldorganisaties.
- F. Meerdere van bovenstaande.

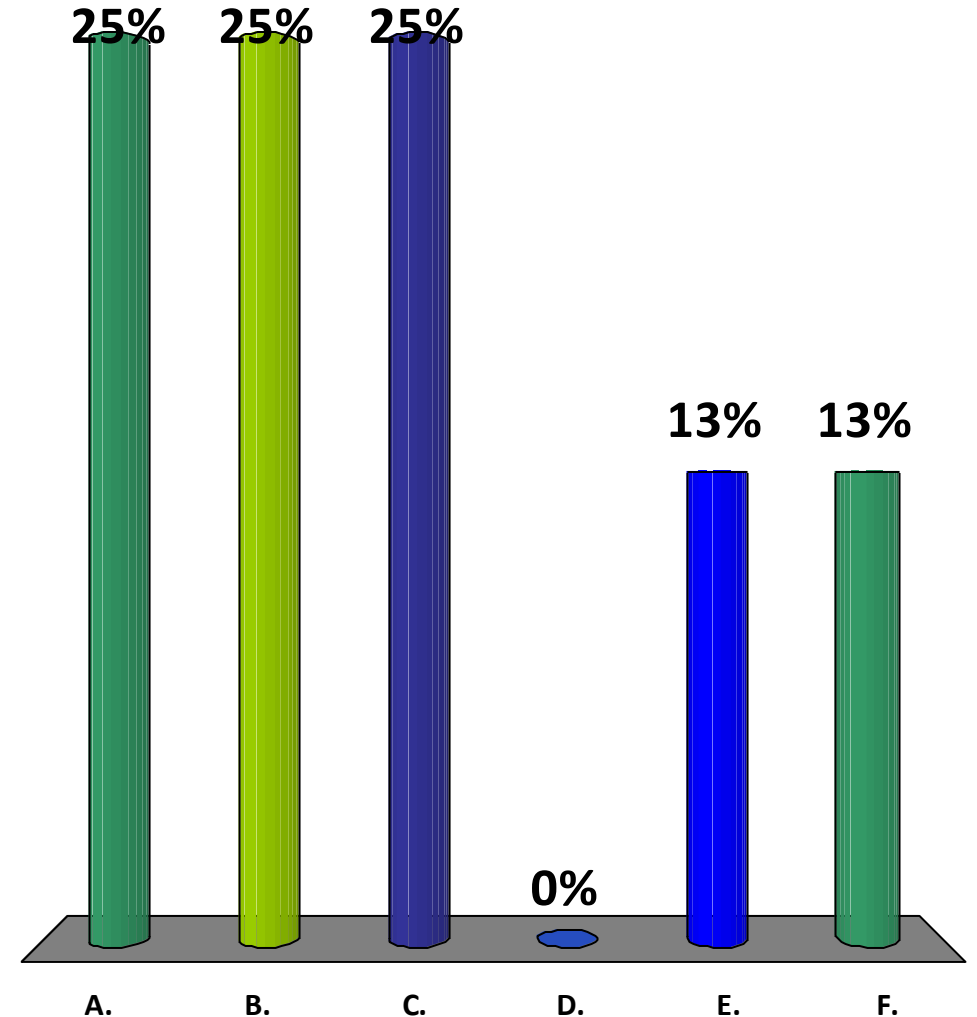
Wie zullen de grote winnaars zijn van een digitalisering van de korte keten?

- A. De landbouwers zelf.
- B. De voedingsindustrie of verwerking.
- C. De retailers.
- D. De consument.
- E. Een combinatie van bovenstaande.
- F. Overige.

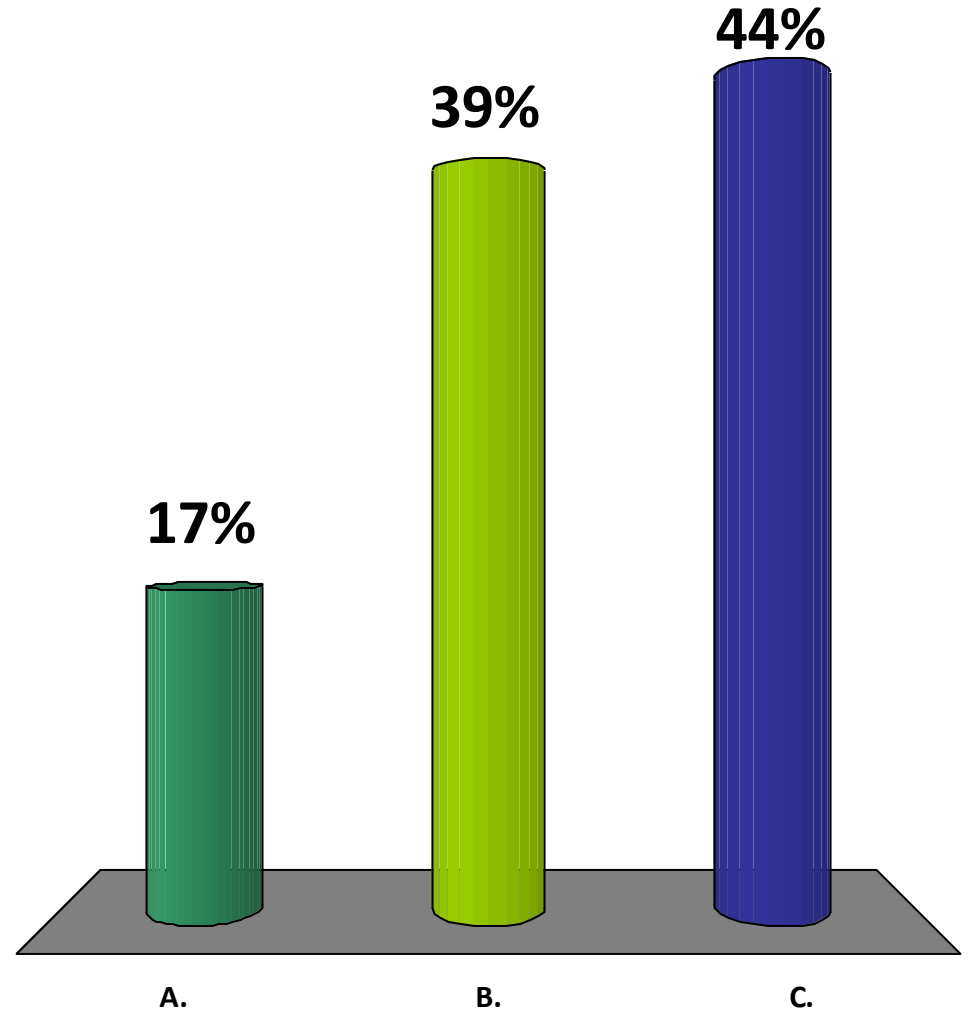
Wie zullen de grote verliezers zijn van een digitalisering van de korte keten?

- A. De landbouwers zelf.
- B. De voedingsindustrie of verwerking.
- C. De retailers.
- D. De consument.
- E. Een combinatie van bovenstaande.
- F. Overige.

Moeten korte keten initiatieven samenwerken met veilingen of retailers?

- A. Nee.
- B. Ja.
- C. Ja, maar enkel onder bepaalde voorwaarden.

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

Gent, 09 maart 2017

V. Consumentenperceptie van korte keten producten

Inspiring Mornings @ UGent FBW
Succesvol investeren en innoveren in de korte keten
Donderdag 7 maart 2017

Consumentenperceptie van korte keten producten

Prof. Wim Verbeke
Vakgroep Landbouweconomie
Universiteit Gent
wim.verbeke@ugent.be
@WimVerbeke1

Domeinen van verandering in de houding en het gedrag van burgers en consumenten ten aanzien van landbouw en voeding

- Aandacht voor **Extrinsieke** kwaliteit en gerelateerde **Informatie**
- **Veilig** minder dominant, **Gezond** en **Duurzaam** winnen belang
- **Proceskwaliteit, Eetkwaliteit, en Gemak**
- Bezorgdheid voor **Milieu** en interesse in **Ethische aspecten**
- Vooral als burger, minder als consument: **Burger vs. Consument**
- **Aanvaardbaarheid** en **Aanvaarding** van innovaties in vraag gesteld

Voordelen van korte keten producten

- **Milieu**: duurzamer, minder externaliteiten, minder verpakking, minder transport
- **Sociaal**: vertrouwen, verbondenheid, integratie, minder vervreemding, verantwoordelijkheidszin, lokale sociale netwerken
- **Economisch**: heropleven lokale economie, infrastructuur, diensten, inkomen plaatselijke producenten en verwerkers, «economische multiplier»
- **Gezondheid**: toegang tot meer verse en onverwerkte voedingsmiddelen, betere voedingswaarde als gevolg van minder lang transport en stockage

Motieven voor de aankoop van korte keten producten

- Versheid, smaak, authenticiteit
- Kennis over de herkomst van het product
- Steun voor de lokale gemeenschap en economie
- Gepercipieerde milieu-voordelen
- Perceptie van een meer «natuurlijke» kwaliteit

Nadelen van korte keten producten

- Beperkte capaciteit en volumes
- Beperkte schaalvoordelen
- Beperkte lokale infrastructuur
- Onzekerheden over voedselveiligheid

Barrières voor de aankoop van korte keten producten

- Beperkte beschikbaarheid (o.a. capaciteit, seizoen)
- Minder convenience (planning, aankoop, bereiding)
- Minder informatie als gevolg van minder commerciële communicatie
- Duurder
- Principes worden vaak aan de kant gezet voor meer gemak en lagere prijs
- Meer betrokkenheid en engagement vereist
- Meer kennis (over producten, bewaring, bewerking, bereiding) en planning (aankoop, bereiding) vereist

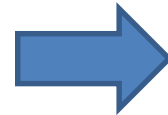
Determinanten van het gebruik van EU-herkomstlabels

**Voor consumenten heeft “natuurlijk”
veel verschillende betekenissen
die vaak hoge verwachtingen oproepen**

Betekeningen of associaties

- Non-technological
- Minimally processed
- Traditional
- Non genetically modified
- Wholesome
- Organic
- Not artificial
- Free of chemicals
- Free of residues
- ...

Verwachtingen

- Lekkerder
- Gezonder
- Veiliger
- Verser
- Beter voor het milieu
- Beter dierenwelzijn
- Voedzamer
- Minder vervuilend
- Meer verantwoord
- ...

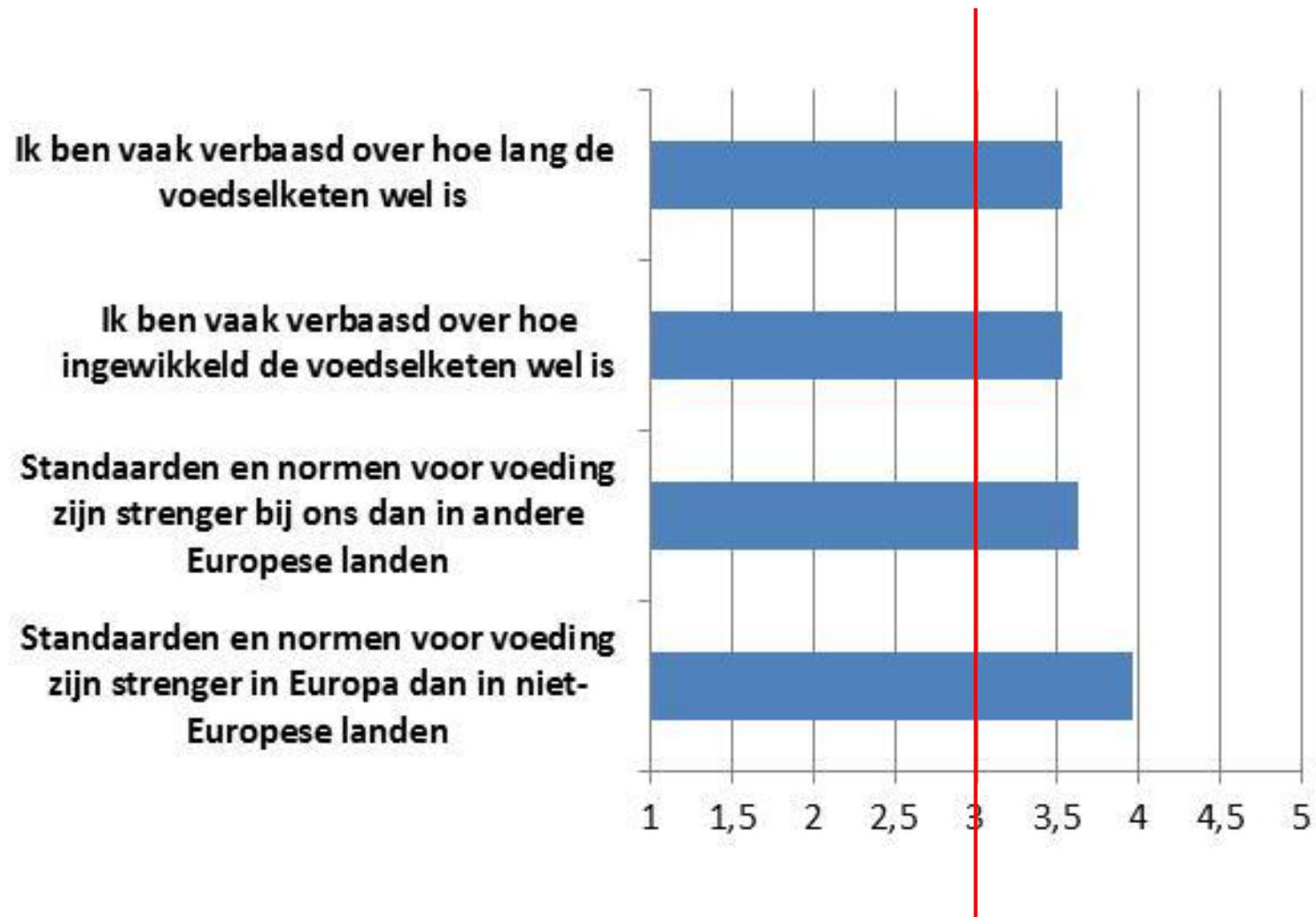
Consumentenvertrouwen in korte vs. lange keten

- Schriftelijke enquête i.s.m. Food2Know
- Rekrutering deelnemers
  - Januari 2017
  - n = 425
  - Agriflanders : landbouwers (n=137), stakeholders (n=95), consumenten (n=102)
  - Radio2 Inspecteur: consument (n=91)
  - 49% M / 51% V – Leeftijd: gemiddeld 39,9 jaar (S.D. 16,2)
- Inhoud vragenlijst
  - Observaties en bezorgdheden voedselketen
  - Gepercipieerd belang integriteit en gepercipieerde gevoeligheid voor fraude
  - Persoonlijke en beleidsmatige responsstrategieën
  - Verantwoordelijkheid actoren en vertrouwen in communicatie

Consumentenvertrouwen in korte vs. lange keten

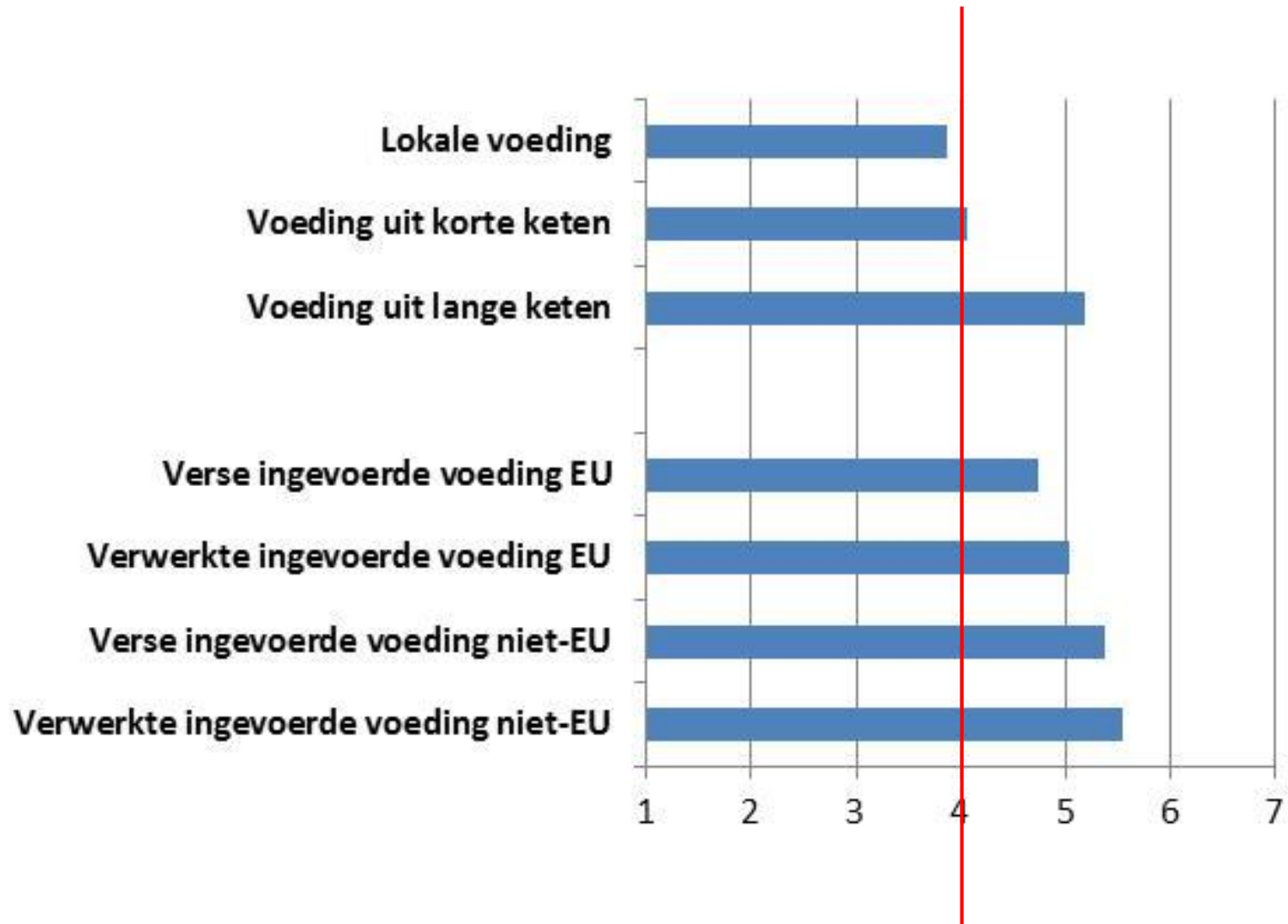
- Schriftelijke enquête
- Rekrutering deelnemers
  - Januari 2017
  - n = 425
  - Agriflanders : landbouwers (n=137), stakeholders (n=95), consumenten (n=102)
  - Radio2 Inspecteur: consument (n=91)
  - 49% M / 51% V – Leeftijd: gemiddeld 39,9 jaar (S.D. 16,2)
- Inhoud vragenlijst
  - Observaties en bezorgdheden voedselketen
  - Gepercipieerd belang integriteit en gepercipieerde gevoeligheid voor fraude
  - Persoonlijke en beleidsmatige responsstrategieën
  - Verantwoordelijkheid actoren en vertrouwen in communicatie

Perceptie voedselketens

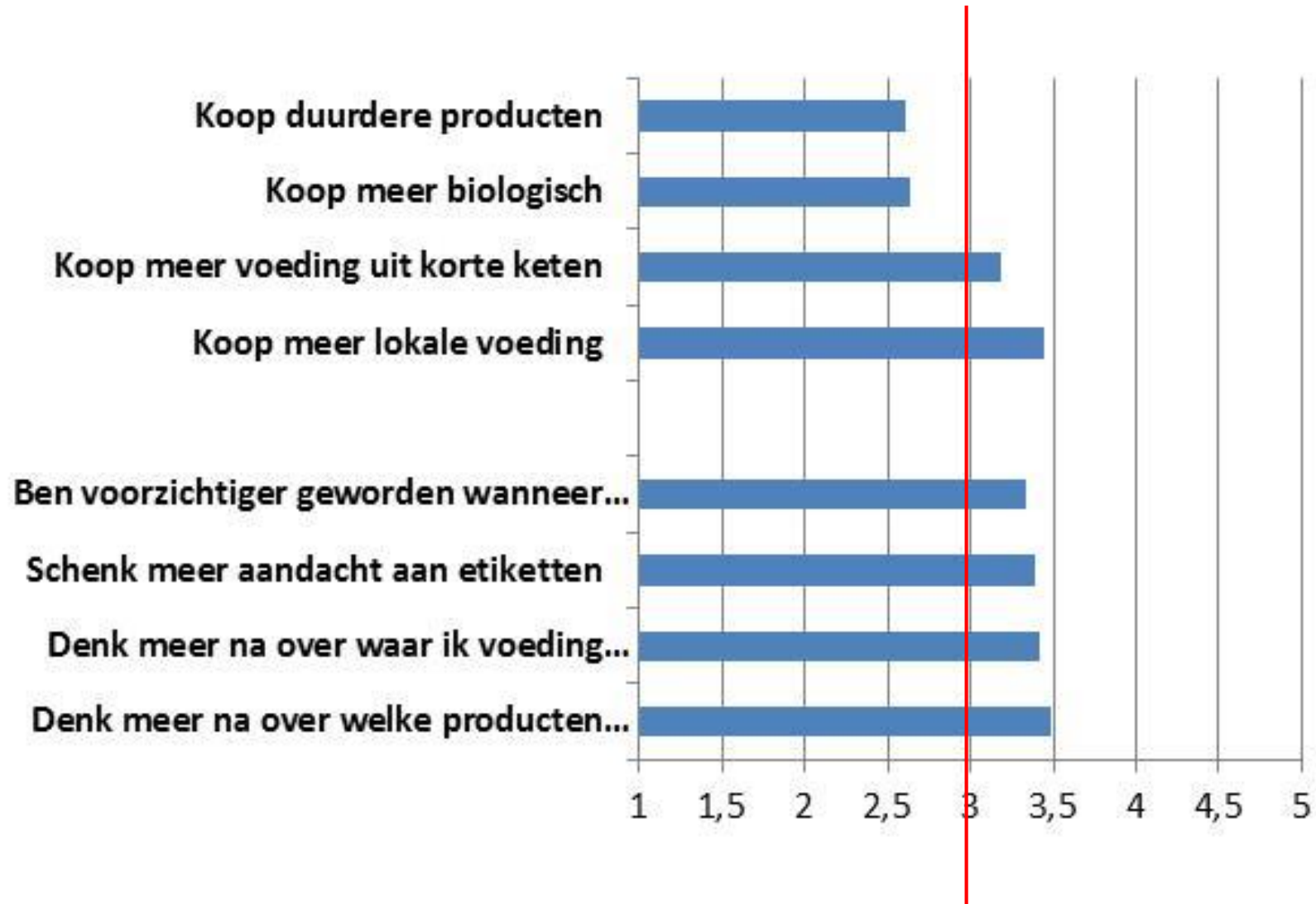

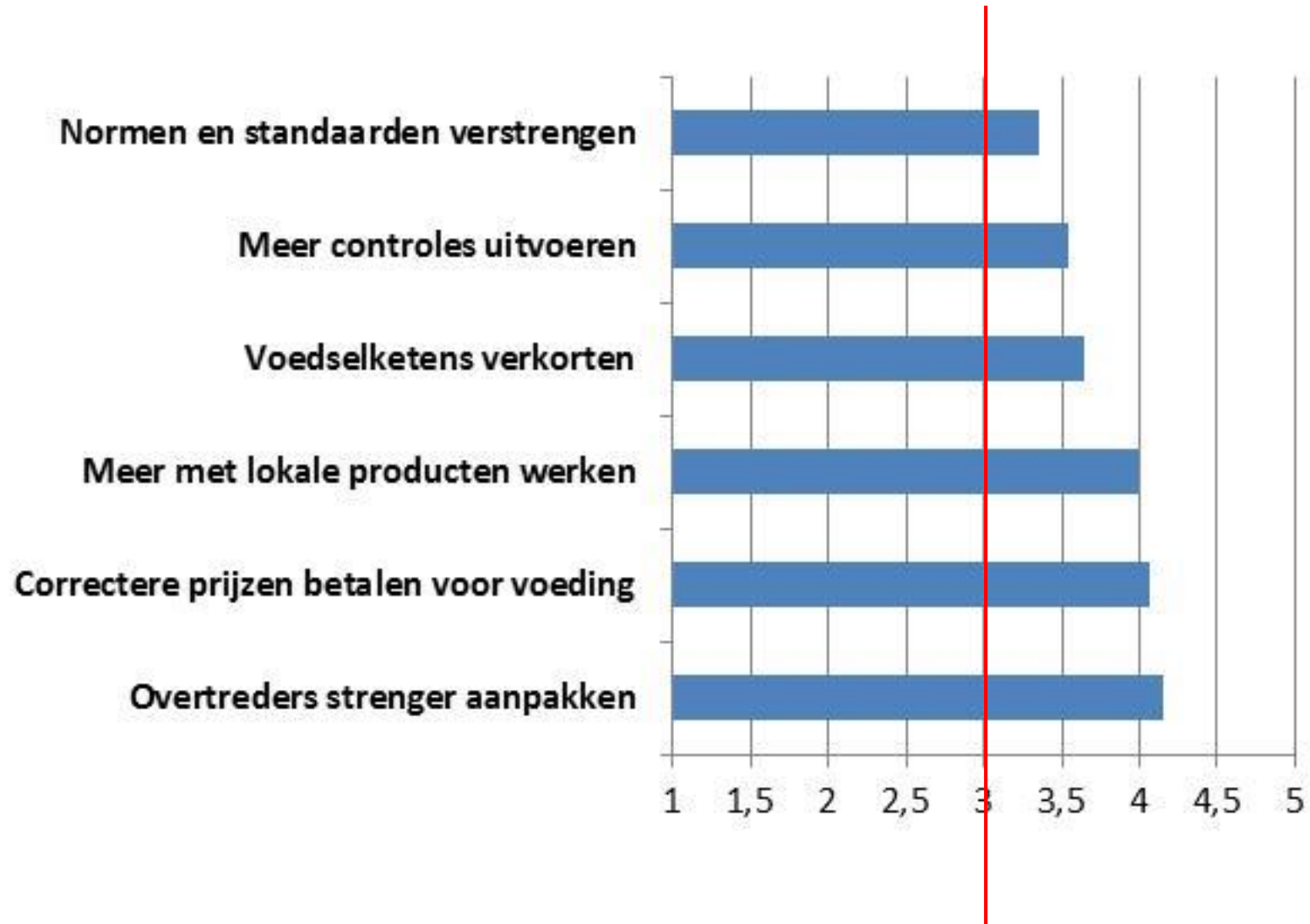
Gepercipieerde gevoeligheid voor fraude of problemen met voedselintegriteit

Reacties consument bij aankoop van voeding

Gewenste beleidsmatige respons

Korte keten in estafette van passie

Jean-Pierre Roelands

Gent 09/03/2017

Realiteit

- Snelle verandering
- Angst, wantrouwen, crisis, controle van de controle, anti...
- Complexiteit
- Nood aan expertise (weters & makers)
- Bewustwording (welvaart & welzijn)

Kiezen is winnen

- Reactie $\longrightarrow$ tegen & daarna
= forceren, negeren, overleven (traag sterven)

OF

- Actie $\longrightarrow$ voor & proactief
= attitude:
  - Het is wat het is zonder oordeel
  - Hoe kan ik vanuit mijn kracht daarmee in actie

Het nieuwe ondernemen

- Meerwaarde creëren via:
  - Bewustzijn & bewust zijn
  - Verbinding
  - Ontzorging
  - Outside – inn
  - Naast
- Complexiteit managen naar eenvoud voor de klant

Korte Keten

- Schakel in estafette van passie
- Elke speler vanuit eigen kracht en expertise creëert een stuk van de toegevoegde waarde
- Hiervoor zijn er zoveel spelers als noodzakelijk en zo weinig als nodig
- Essentieel is de klant één van de spelers in de estafette, omdat deze vanuit zijn passie ook bereid is om de gecreëerde meerwaarde te waard(e)-eren

Inspiring Mornings @UGent FBW

“Succesvol innoveren en investeren in de korte keten”

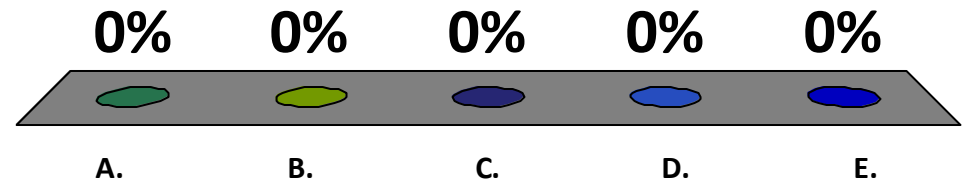
Gent, 09 maart 2017

V. Consumentenperceptie van korte keten producten

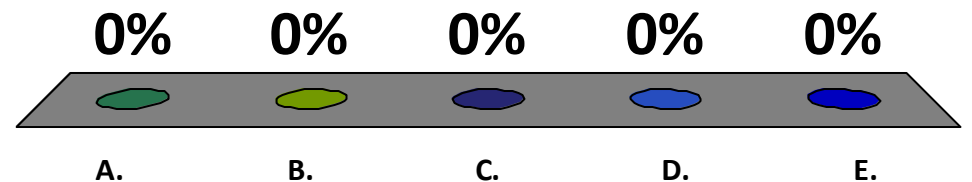
De mogelijke voordelen wegen zwaarder dan de mogelijke nadelen van korte keten producten?

- A. Helemaal niet akkoord.
- B. Niet akkoord.
- C. Noch akkoord, noch niet akkoord
- D. Akkoord.
- E. Helemaal akkoord.

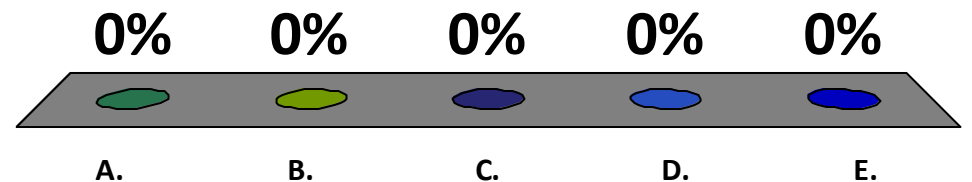
De perceptie van consumenten dat producten uit korte keten een meer natuurlijke kwaliteit hebben, komt overeen met de realiteit?

- A. Helemaal niet akkoord.
- B. Niet akkoord.
- C. Noch akkoord, noch niet akkoord.
- D. Akkoord.
- E. Helemaal akkoord.

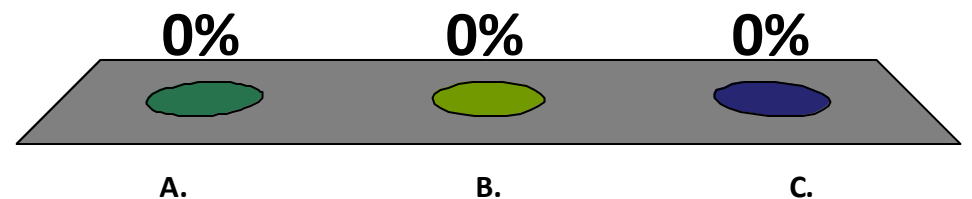
Voedselintegriteit is beter gewaarborgd bij producten uit korte ketens dan bij producten uit lange ketens?

- A. Helemaal niet akkoord.
- B. Niet akkoord.
- C. Noch akkoord, noch niet akkoord.
- D. Akkoord.
- E. Helemaal akkoord.

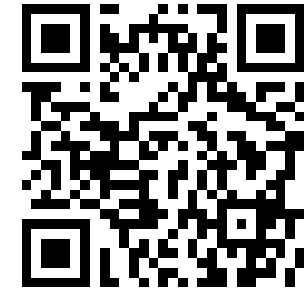
Consumenten zijn bereid om meer te betalen voor voedsel via de korte keten?

- A. Ja.
- B. Nee.
- C. Enkel via de juiste communicatie/
marketing.

Proef de korte keten – Resultaten..

- 3 productcategorieën:
  - Speculoos
  - Fruitsap
  - Yoghurt
- Korte ($\pm$ 5min.) illustratieve sensorische test

<http://panel.sensolab.be/eq/r2/xbw77>